

VIAMBATISHO

RASIMU YA MITAALA YA ELIMU YA AWALI, MSINGI, SEKONDARI NA UALIMU UMAHIRI MKUU NA UMAHIRI MAHUSUSI KWA KILA SOMO

Na. 1. Elimu ya Awali

Na. 2. Elimu ya Msingi

Na. 3. Elimu ya Sekondari Hatua ya Chini (Jumla)

Na. 4. Elimu ya Sekondari Hatua ya Juu

Na. 5. Elimu ya Ualimu

Na. 6. Elimu ya Ukufunzi wa Karakana/Maabara

Mei, 2023

Kiambatisho Na. 1: Malengo, Umahiri Mkuu, na Maeneo ya Ujifunzaji – Elimu ya Awali

Na	Malengo Makuu ya Ngazi ya Elimu ya Awali	Umahiri Mkuu	Maeneo ya uji-funzaji	Umahiri mahususi
1.	Kujenga misingi imara ya makuzi ya kimwili na uratibu wa misuli mikubwa na midogo	1. Kumudu stadi za kisanii, ubunifu na michezo	1.1 Utamaduni, elimu ya imani, sanaa na michezo	1.1.1 Kuonesha sanaa za maonyesho 1.1.2 Kubuni sanaa zinazohusisha utendaji wa mikono 1.1.3 Kutumia stadi za ubunifu zinazohusisha utendaji wa mwili
2.	Kukuza maadili na uwezo wa mtoto kuthamini na kudumisha tunu za Taifa na utamaduni wa jamii yake	2. Kuthamini utamaduni wa jamii yake, elimu ya imani na tunu za Taifa		2.1.1 Kuthamini alama na tunu za Taifa 2.1.2 Kuthamini vyakula vya Kitanzania 2.1.3 Kuthamini mavazi ya Kitanzania 2.1.4 Kuonesha matendo ya kiimani kulingana na imani yake 2.1.5 Kuheshimu imani za wengine
3.	Kukuza stadi za awali za lugha na mawasiliano (kusikiliza, kuzungumza, kusoma na kuandika), Lugha ya Alama ya Tanzania (LAT), lugha mguso, na maandishi ya Breli	3. Kumudu stadi za awali za lugha na mawasiliano	3.1 Lugha na mawasiliano	3.1.1 Kusikiliza katika miktadha mbalimbali 3.1.2 Kuzungumza katika miktadha mbalimbali 3.1.3 Kusoma katika hatua za awali 3.1.4 Kuandika katika hatua za awali 3.1.5 Kuwasiliana katika miktadha mbalimbali
4.	Kukuza stadi za awali za uji-funzaji wa mtoto na tabia ya kupenda kuji-funza	4. Rejea umahiri 1-6	4.1 Rejea maeneo ya ujifunzaji 1.1- 6.1	4.1.1 Rejea umahiri mahususi wa Elimu ya Awali wote
5.	Kujenga uwezo wa mtoto kijamii na kihisia	5. Kuhusiana	5.1 Stadi za awali za maisha	5.1.1 Kujithamini na kuthamini wengine 5.1.2 Kutawala hisia katika miktadha mbalimbali 5.1.3 Kumudu stadi za kujitegemea

Na	Malengo Makuu ya Ngazi ya Elimu ya Awali	Umahiri Mkuu	Maeneo ya uji-funzaji	Umahiri mahususi
				5.1.4 Kumudu stadi za kushirikiana 5.1.5 Kutatua changamoto katika maisha ya kila siku
6.	Kukuza urazini na ujumi wa mtoto katika kutunza afya na mazingira	6. Kutunza afya na mazingira	6.1 Afya na mazingira	6.1.1 Kutunza mwili 6.1.2 Kuthamini vyakula vya aina mbalimbali 6.1.3 Kutunza vyombo vya chakula 6.1.4 Kuchunguza vitu vilivyopo katika mazingira 6.1.5 Kusafisha mazingira 6.1.6 Kuepuka mazingira hatarishi 6.1.7 Kuchukua tahadhari dhidi ya magonjwa mbalimbali
7.	Kukuza stadi za awali za kihisabati, na kufikiri kimantiki, kutatua matatizo, ubunifu, uvumbuzi na TEHAMA	7. Kutumia stadi za awali za kihisabati, kisayansi na TEHAMA	7.1 Stadi za awali za kihisabati, kisayansi na TEHAMA	7.1.1 Kutumia mazingira kujenga dhana za kihisabati na kufikiri kimantiki 7.1.2 Kufanya majaribio sahili ya kisayansi 7.1.3 Kutumia vifaa vya TEHAMA kuwasiliana katika miktadha mbalimbali
8.	Kubaini mtoto mwenye mahitaji maalum na kutoa afua stahiki	8. Rejea umahiri 1-6	8.1 Rejea maeneo ya ujifunzaji 1.1 - 6.1	8.1.1 Rejea umahiri mahususi wa Elimu ya Awali wote
9.	Kumwezesha mtoto kuvuka salama kipindi cha mpito kutoka Darasa la Awali kwenda Darasa la Kwanza	9. Rejea umahiri 1-6	9.1 Rejea maeneo ya ujifunzaji 1.1 – 6.1	9.1.1 Rejea umahiri mahususi wa Elimu ya Awali wote

Kiambatisho Na. 2: Masomo, Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi – Elimu ya msingi

A: Elimu ya Msingi Darasa la I hadi II kwa Shule zinazotumia Lugha ya Kiswahili

Na	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
1.	Kusoma	1.1 Kutambua sauti za herufi 1.2 Kutambua uhusiano wa sauti na herufi 1.3 Kusoma kwa ufasaha 1.4 Kusoma na kusikiliza kwa ufahamu
2.	Kuandika	2.1 Kumudu misingi ya kuandika 2.2 Kumudu stadi za kuandika 2.3 Kutumia kanuni za kuandika
3	Demonstrate mastery of basic English language skills	3.1 Develop listening and speaking skills in different contexts 3.2 Develop early literacy and numeracy skills (3Rs) 3.3 Communicate in different contexts
4	Kuhesabu	4.1 Kutambua dhana ya namba 4.2 Kutumia matendo ya kihisabati 4.3 Kutumia dhana za kihisabati
5	Kuthamini utamaduni, sanaa na michezo	5.1 Kuthamini utamaduni wake na wa watu wengine 5.2 Kuheshimu tofauti za kiimani 5.3 Kuonesha matendo yenye maadili 5.4 Kubuni kazi za sanaa 5.5 Kushiriki katika michezo mbalimbali
6	Kutunza Afya na Mazingira	6.1 Kutunza afya yake na ya jamii inayomzunguka 6.2 Kuchunguza vitu vilivyomo katika mazingira 6.3 Kujilinda na mazingira hatarishi 6.4 Kutunza mazingira 6.5 Kuwa na mtazamo chanya kuhusu mazingira

B: Elimu ya Msingi Darasa la I hadi II kwa Shule Zinazotumia Lugha ya Kiingereza

Na	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
1.	Listening and speaking	1.1 Develop listening and speaking skills in different contexts
2.	Reading	2.1 Recognise letter sounds 2.2 Recognise letter-sound relationship (phonics) 2.3 Read fluently 2.4 Read for comprehension
3.	Writing	3.1 Develop pre-writing skills 3.2 Develop basic writing skills 3.3 Apply basic writing skills
4.	Arithmetic	4.1 Recognise the concept of numbers 4.2 Use mathematical operations 4.3 Use mathematical concepts
5.	Kumudu stadi za awali za Kiswahili	5.1 Kumudu stadi za awali za kusikiliza na kuzungumza katika miktadha mbalimbali 5.2 Kumudu stadi za awali za kusoma na kuhesabu 5.3 Kuwasiliana katika miktadha mbalimbali
6.	Appreciate culture, art and sports	6.1 Appreciate one's culture and that of other people 6.2 Demonstrate religious tolerance 6.3 Demonstrate ethical practices 6.4 Create simple works of art 6.5 Participate in various sports
7.	Care for health and the environment	7.1 Care for one's health and that of the immediate community 7.2 Observe objects found in the environment 7.3 Protect oneself from hazardous environments/situations/substances 7.4 Care for the environment 7.5 Demonstrate positive attitude towards the environment

C: Elimu ya Msingi Darasa la Tatu hadi la Sita

Na	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
1	Kiswahili	1.1 Kuwasiliana katika miktadha mbalimbali	1.1.1 Kutambua matamshi ya sauti mbalimbali katika silabi, maneno, sentensi, na habari 1.1.2 Kuendeleza mazungumzo katika miktadha mbalimbali 1.1.3 Kutumia maandishi katika mawasiliano kulingana na miktadha mbalimbali
		1.2 Kuonesha uelewa wa jambo alilosikiliza au kulisoma	1.2.1 Kuonesha stadi za kusikiliza na kuelewa 1.2.2 Kusoma matini kwa ufasaha na uelewa
		1.3 Kuwasilisha hoja kwa mazungumzo na kwa maandishi kulingana na muktadha	1.3.1 Kuwasilisha hoja kwa njia ya mazungumzo katika miktadha mbalimbali 1.3.2 Kuandika matini mbalimbali 1.3.3 Kuchanganua mawazo yaliyowasilishwa katika matini mbalimbali 1.3.4 Kuonesha stadi za awali za ubunifu wa kazi mbalimbali za Kiswahili
2	English	2.1 Demonstrate mastery of basic English language skills	2.1.1 Develop listening and speaking skills 2.1.2 Develop phonemic awareness and pronunciation of English letters 2.1.3 Develop vocabulary by relating words with objects in the environment 2.1.4 Use appropriate grammar and vocabulary both orally and in writing
		2.2 Comprehend oral and written information	2.2.1 Comprehend information presented orally 2.2.2 Construct meaning from simple texts 2.2.3 Respond appropriately in a familiar communicative context 2.2.4 Read appropriately a variety of simple texts
		2.3 Communicate effectively in different contexts	2.3.1 Demonstrate knowledge of the basic features of spoken language 2.3.2 Produce short and basic oral messages with a logical structure and intelligible pronunciation 2.3.3 Produce short written messages using appropriate grammar and vocabulary 2.3.4 Demonstrate basic skills in creative writing
3	Kifaransa	3.1 Kumudu stadi za msingi za lugha ya Kifaransa	3.1.1 Kujenga ufahamu wa fonimu na matamshi ya herufi za Kifaransa 3.1.2 Kuhusianisha maneno na vitu katika mazingira 3.1.3 Kumudu sarufi na msamiati sahili

Na	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
		3.2 Kuonesha uelewa wa taarifa katika mazungumzo na maandishi	3.2.1 Kusikiliza na kuelewa taarifa zinazowasilishwa kwa mdomo 3.2.2 Kusoma na kuelewa matini sahili 3.2.3 Kuonesha mwitiko sahihi katika muktadha wa kimawasiliano unaofahamika 3.2.4 Kusoma kwa usahihi aina mbalimbali za matini sahili
		3.3 Kuwasiliana kwa ufanisi katika miktadha mbalimbali	3.3.1 Kuonesha uelewa wa sifa za msingi za lugha ya mazungumzo na maandishi 3.3.2 Kuzungumza katika miktadha mbalimbali kwa kutumia sarufi na msamiati mwafaka 3.3.3 Kuwasiliana kwa maandishi katika miktadha mbalimbali kwa kutumia sarufi na msamiati mwafaka
4	Kichina	4.1 Kumudu stadi za msingi za lugha ya Kichina	4.1.1 Kumudu ufahamu wa fonimu na matamshi ya msingi, mwisho, toni na <i>hanzi</i> 4.1.2 Kuhusianisha maneno na vitu katika mazingira 4.1.3 Kumudu sarufi na msamiati sahili
		4.2 Kuonesha uelewa wa taarifa katika mazungumzo na maandishi	4.2.1 Kusikiliza na kuelewa taarifa zinazowasilishwa kwa mdomo 4.2.2 Kusoma na kuelewa matini sahili 4.2.3 Kuonesha mwitiko sahihi katika muktadha wa kimawasiliano unaofahamika 4.2.4 Kusoma kwa usahihi aina mbalimbali za matini sahili
		4.3 Kuwasiliana kwa ufanisi katika miktadha mbalimbali	4.3.1 Kuonesha uelewa wa sifa za msingi za lugha ya mazungumzo na maandishi 4.3.2 Kuzungumza katika miktadha mbalimbali kwa kutumia sarufi na msamiati mwafaka 4.3.3 Kuwasiliana kwa maandishi katika miktadha mbalimbali kwa kutumia sarufi na msamiati mwafaka
5	Kiarabu	5.1 Kumudu stadi za msingi za lugha ya Kiarabu	5.1.1 Kujenga ufahamu wa fonimu na matamshi ya herufi za Kiarabu 5.1.2 Kuhusianisha maneno na vitu katika mazingira 5.1.3 Kumudu sarufi na msamiati sahili
		5.2 Kuonesha uelewa wa taarifa katika mazungumzo na maandishi	5.2.1 Kusikiliza na kuelewa taarifa zinazowasilishwa kwa mdomo 5.2.2 Kusoma na kuelewa matini sahili 5.2.3 Kuonesha mwitiko sahihi katika muktadha wa kimawasiliano unaofahamika

Na	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
		5.3 Kuwasiliana kwa ufanisi katika miktadha mbalimbali	5.2.3 Kuonesha uelewa wa sifa za msingi za lugha ya mazungumzo na maandishi 5.2.4 Kuzungumza katika miktadha mbalimbali kwa kutumia sarufi na msamiati mwafaka 5.2.5 Kuwasiliana kwa maandishi katika miktadha mbalimbali kwa kutumia sarufi na msamiati mwafaka
6	Hisabati	6.1 Kumudu lugha ya kihisabati katika miktadha mbalimbali	6.1.1 Kutumia dhana ya namba kuwasiliana katika mazingira tofauti 6.1.2 Kutumia matendo ya namba katika maisha ya kila siku 6.1.3 Kutumia stadi za vipimo katika maisha ya kila siku 6.1.4 Kutumia stadi za maumbo katika maisha ya kila siku 6.1.5 Kutumia stadi za takwimu kuwasilisha taarifa mbalimbali
		6.2 Kufikiri kimantiki katika kutafsiri na kutatua tatizo	6.2.1 Kutumia stadi za mpangilio kufumbua mafumbo katika maisha ya kila siku 6.2.2 Kutumia stadi za aljebra katika maisha ya kila siku
		6.3 Kutumia maarifa na stadi za kihisabati katika fani nyingine	6.3.1 Kutumia stadi za uhusiano wa namba na wakati katika miktadha mbalimbali 6.3.2 Kutumia stadi za uhusiano wa namba na fedha katika maisha ya kila siku
7	Historia ya Tanzania na Maadili	7.1 Kulinda historia ya Tanzania, urithi na maadili ya Taifa	7.1.1 Kumudu dhana ya historia ya Tanzania, urithi na maadili 7.1.2 Kumudu maarifa ya jamii inayomzunguka 7.1.3 Kutumia maarifa na ujuzi wa jamii inayomzunguka kusimulia asili, urithi na maadili ya jamii husika 7.1.4 Kutathmini ushirikiano baina ya jamii za Kitanzania katika kujenga uhusiano wa kijamii na kiuchumi
		7.2 Kumudu historia ya Tanzania na maadili kabla ya ukoloni	7.2.1 Kuelezea mifumo mbalimbali ya utunzaji na ukuzaji wa maadili ya jamii za Kitanzania kabla ya ukoloni 7.2.2 Kuelezea maendeleo ya jamii za Kitanzania na maadili yake kabla ya ukoloni
		7.3 Kumudu historia ya Tanzania na maadili wakati wa ukoloni, 1890- 1960	7.3.1 Kuelezea ukoloni kama sehemu ya historia na urithi wa Tanzania 7.3.2 Kulinganisha mabadiliko na mwendelezo wa maadili kabla na wakati wa ukoloni

Na	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
			7.3.3 Kuelezea jitihada za kulinda maadili ya Kitanzania dhidi ya maadili ya kigeni yaliyoletwa wakati wa ukoloni
		7.4 Kumudu historia ya ujenzi wa Taifa na maadili katika kipindi cha 1961-1966	7.4.1 Kumudu historia ya ujenzi wa Taifa na maadili baada ya uhuru 7.4.2 Kuelezea mchango wa tunu na alama za Taifa katika kujenga umoja wa kitaifa na uzalendo 7.4.3 Kutumia alama za Taifa kama utambulisho wa Tanzania
		7.5 Kutathmini ujenzi wa Taifa na maadili wakati wa Azimio la Arusha, 1967-1985	7.5.1 Kuelezea misingi na maadili ya Azimio la Arusha na Siasa ya Ujamaa na Kujitegemea 7.5.2 Kuelezea mchango wa Tanzania katika mapambano dhidi ya ukoloni na ukandamizaji
		7.6 Kutathmini historia ya Tanzania na maadili wakati wa uliberali, 1986 hadi sasa	7.6.1 Kufafanua dhana ya uliberali kwa kuhusianisha na maadili ya Kitanzania 7.6.2 Kutumia maarifa na ujuzi wa historia ya Tanzania na maadili kufanya maamuzi sahihi katika nyakati za uliberali
8	Elimu ya Dini	Itatolewa na viongozi wa dini husika	Itatolewa na viongozi wa dini husika
9	Sanaa na Michezo	9.1 Kubuni kazi za sanaa	9.1.1 Kumudu misingi ya uimbaji na uigizaji 9.1.2 Kutengeneza picha 9.1.3 Kufinyanga maumbo mbalimbali 9.1.4 Kutengeneza vitu kwa kutumia makunzi mbalimbali
		9.2 Kuimarisha afya, stadi na ushindani	9.2.1 Kumudu stadi za kazi kupitia michezo 9.2.2 Kumudu mazoezi ya viungo 9.2.3 Kucheza michezo ya asili 9.2.4 Kucheza michezo mikubwa
		9.3 Kutumia kazi za sanaa na michezo kwa manufaa binafsi na ya jamii	9.3.1 Kushiriki maonesho ya kazi za sanaa na michezo katika ngazi ya jamii na Taifa
10	Sayansi	10.1 Kumudu nadharia za kisayansi	10.1.1 Kutambua nadharia za kisayansi 10.1.2 Kuchunguza vitu vilivyomo katika mazingira 10.1.3 Kutambua aina za nishati na matumizi yake
		10.2 Kutatua changamoto mbalimbali katika jamii kwa kutumia stadi za kisayansi	10.2.1 Kumudu stadi za kisayansi 10.2.2 Kufanya majaribio sahili ya kisayansi 10.2.3 Kutumia stadi za kisayansi katika maisha ya kila siku
		10.3 Kumudu matumizi ya TEHAMA katika mazingira tofauti	10.3.1 Kutumia vifaa na mifumo ya TEHAMA katika mazingira tofauti

Na	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
		10.4 Kubuni programu sahili za kompyuta	10.4.1 Kutengeneza programu sahili za kompyuta
11	Jiografia na Mazingira	11.1 Kutumia ramani na elimu ya anga katika maisha ya kila siku	11.1.1 Kutumia ramani katika mazingira mbalimbali 11.1.2 Kutumia elimu ya mfumo wa jua katika mik-tadha mbalimbali
		11.2 Kumudu stadi za awali za sura ya nchi na rasilimali zake	11.2.1 Kutambua vitu vinavyounda sura ya nchi 11.2.2 Kutambua rasilimali asilia za Tanzania 11.2.3 Kutambua uhusiano kati ya rasilimali asilia na maendeleo
		11.3 Kumudu stadi za awali za jiografia ya binadamu	11.3.1 Kutambua vyanzo vya upatikanaji wa taarifa za idadi ya watu na makazi 11.3.2 Kuchambua uhusiano kati ya mtawanyiko wa idadi ya watu na matumizi ya rasilimali
		11.4 Kutunza mazingira	11.4.1 Kutambua vyanzo vya uharibifu wa mazingira 11.4.2 Kushiriki katika kazi za utunzaji wa mazingira 11.4.3 Kutambua dhana ya tabianchi na uhusiano wake na shughuli za maendeleo

**Kiambatisho Na. 3: Masomo, Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi - Elimu ya Sekondari Hatua ya Chini
(Elimu ya Jumla)**

Na.	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
1	Historia ya Tanzania na Maadili	1.1 Kulinda historia, urithi na maadili ya Taifa	1.1.1 Kuelezea chimbuko la jamii za Kitanzania na maadili yake 1.1.2 Kumudu maarifa na ujuzi wa maadili na urithi wa jamii za Kitanzania 1.1.3 Kutumia maarifa na ujuzi wa historia na urithi kubuni fursa mbalimbali zilizopo katika jamii za Kitanzania 1.1.4 Kubaini fursa mbalimbali za kujenga ushirikiano na kukuza uchumi wa kitaifa
		1.2 Kumudu historia ya jamii za Kitanzania na maadili yake kabla ya ukoloni	1.2.1 Kuchambua mifumo ya kijamii (elimu, afya, utamaduni, uchumi) iliyokuza na kuendeleza maadili ya jamii za Kitanzania kabla ya ukoloni 1.2.2 Kuchambua mifumo iliyokuza na kuendeleza uchumi na siasa katika jamii za Kitanzania kabla ya ukoloni 1.2.3 Kutathmini vichocheo vya mabadiliko ya sayansi na teknolojia katika jamii za Kitanzania kabla ya ukoloni
		1.3 Kumudu historia ya Tanzania na maadili wakati wa ukoloni, 1890-1960	1.3.1 Kutumia maarifa na ujuzi wa chimbuko na ukuaji wa mfumo wa ukoloni kuelewa uhusiano wa kihistoria kati ya Tanzania na mataifa yaliyoitawala 1.3.2 Kutathmini athari za mfumo wa ukoloni kwenye maadili ya jamii za Kitanzania 1.3.3 Kuchambua jitihada za jamii za Kitanzania kupinga ukoloni na maadili ya kikoloni
		1.4 Kumudu historia ya ujenzi wa Taifa la Tanzania na maadili katika kipindi cha 1961-1966	1.4.1 Kuchambua mifumo ya uchumi, siasa, utamaduni na jamii iliyojengwa, 1961-1966 1.4.2 Kumudu historia ya Mapinduzi Matukufu ya Zanzibar 1.4.3 Kumudu historia ya Muungano wa Tanganyika na Zanzibar
		1.5 Kutathmini ujenzi wa Taifa na maadili baada ya Azimio la Arusha, 1967-1985	1.5.1 Kuchambua chimbuko la Azimio la Arusha na matokeo yake kiuchumi, kisiasa na kiutamaduni 1.5.2 Kueleza nafasi ya Tanzania katika kujenga uhusiano wa kikanda
		1.6 Kutathmini historia ya Tanzania na maadili wakati wa	1.6.1 Kuchambua chimbuko la uliberali na utandawazi 1.6.2 Kuishi maadili mema ya Kitanzania wakati wa uliberali na utandawazi

Na.	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
		uliberali, 1986 hadi sasa	
		1.7 Kufanya utafiti wa historia na maadili ya Tanzania	1.7.1 Kumudu misingi ya utafiti wa kihistoria 1.7.2 Kutumia misingi ya utafiti wa kihistoria kufanya kazi mradi
		1.8 Kumudu muundo na kazi za Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania	1.8.1 Kueleza muundo na kazi za Serikali ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania na Serikali ya Mapinduzi Zanzibar 1.8.2 Kubaini muundo na kazi za serikali za mitaa
2	Historia	2.1 Kumudu historia ya Afrika kabla ya ukoloni	2.1.1 Kuelezea dhana na vyanzo vya historia 2.1.2 Kuchambua nadharia kuhusu asili ya binadamu 2.1.3 Kutathmini maendeleo ya kiuchumi, kisiasa, kijamii na kiteknolojia katika Afrika 2.1.4 Kuchambua mwingiliano baina ya jamii za Kiafrika 2.1.5 Kuchambua uhusiano wa awali kati ya Afrika, Mashariki ya Kati, Mashariki ya Mbali na Ulaya
		2.2 Kumudu historia ya uhusiano kati ya ubepari na Afrika	2.2.1 Kuelezea ukuaji wa mfumo wa ubepari na athari zake kwa Afrika 2.2.2 Kuchambua mfumo wa kikoloni katika Afrika 2.2.3 Kuchambua harakati za ukombozi Afrika
		2.3 Kumudu historia ya ujenzi wa Afrika baada ya uhuru	2.3.1 Kumudu historia ya ujenzi wa Afrika baada ya uhuru 2.3.2 Kutathmini mafanikio na changamoto katika ujenzi wa Afrika baada ya uhuru
		2.4 Kutathmini historia ya Afrika katika masuala ya kikanda na kimataifa	2.4.1 Kuelezea historia ya uundwaji wa uhusiano wa kikanda ndani ya Afrika 2.4.2 Kutathmini uhusiano wa Afrika kimataifa
3	Jiografia	3.1 Kumudu stadi za muundo wa dunia	3.1.1 Kufafanua dhana ya maumbile ya dunia na vitu vilivyomo 3.1.2 Kuchambua sura ya nchi 3.1.3 Kuhusianisha sura ya nchi, hali ya hewa na uoto wa asili
		3.2 Kumudu stadi za kijiografia	3.2.1 Kufafanua dhana ya ramani na picha 3.2.2 Kutumia takwimu sahili katika kuwasilisha taarifa za kijiografia 3.2.3 Kumudu stadi za awali za usorovea 3.2.4 Kumudu stadi sahili za utafiti za kijiografia
		3.3 Kumudu stadi za jiografia ya binadamu	3.3.1 Kufafanua dhana ya makazi na mtawanyiko wa watu

Na.	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
4	English	4.1 Demonstrate mastery of English language skills	4.1.1 Develop listening skills 4.1.2 Produce short and coherent oral messages with intelligible pronunciation and fluency 4.1.3 Develop vocabulary from conversation and written texts 4.1.4 Use appropriate grammar and vocabulary in oral and in written language tasks
		4.2 Comprehend oral and written information	4.2.1 Read texts for comprehension 4.2.2 Comprehend oral messages with increasing difficulty 4.2.3 Respond appropriately in a variety of oral and written communication contexts 4.2.4 Construct meaning from a variety of texts
		4.3 Communicate effectively in different contexts	4.3.1 Use appropriate grammar and vocabulary for oral communication in a variety of contexts 4.3.2 Create a variety of texts for different communicative purposes using the appropriate tone and register 4.3.3 Conduct a socio-cultural analysis of functional texts
		4.4 Provide basic English language services to the community	4.4.1 Apply the principles of editing and proofreading in a variety of texts 4.4.2 Apply the principles of interpretation to provide simple authentic interpretations 4.4.3 Apply the principles of translation to produce simple authentic translated texts 4.4.4 Manage short translation and editing projects using Computer-Assisted tools
		4.5 Manage information search from different sources for lifelong learning	4.5.1 Use ICT tools to search for information from different sources 4.5.2 Organize information obtained from different sources 4.5.3 Validate available information
		4.6 Appreciate and create literary works	4.6.1 Appreciate the aesthetic and value of literature 4.6.2 Evaluate the context in which literary texts are written, read and understood 4.6.3 Analyse genres of literature and appreciate their conventions 4.6.4 Create simple literary works
5	Literature in English	5.1 Develop awareness of and empathy with national and global literary works	5.1.1 Demonstrate empathy for other people's experiences nationally and globally 5.1.2 Appreciate multiculturalism and develop self-consciousness 5.1.3 Reflect values, perspectives and identities, and the impact of beliefs and actions on society

Na.	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
		5.2 Appreciate different implications and layers of meaning in literary works	5.2.1 Appreciate the use of literary devices in the works of art 5.2.2 Apply critical thinking when reading, discussing and writing about literary texts 5.2.3 Justify interpretations based on evidence and logic
		5.3 Compose literary works	5.3.1 Synthesise literary characteristics, themes, and/or approaches in several literary texts 5.3.2 Recognise ambiguity and uncertainty as necessary in creating literary works 5.3.3 Create imaginative and original literary works
6	Kiswahili	6.1 Kumudu stadi za msingi za Kiswahili	6.1.1 Kutambua dhana na dhima ya lugha katika mawasiliano 6.1.2 Kutambua aina mbalimbali za maneno 6.1.3 Kutamka maneno ya Kiswahili kwa ufasaha 6.1.4 Kumudu sarufi ya Kiswahili 6.1.5 Kuchambua miundo ya sentensi 6.1.6 Kutunga sentensi za aina mbalimbali
		6.2 Kuelewa lugha ya mazungumzo na ya maandishi	6.2.1 Kusikiliza na kuelewa mazungumzo kwa usahihi 6.2.2 Kusoma matini kwa ufasaha na ufahamu 6.2.3 Kuwasiliana kwa ufasaha kwa njia ya mazungumzo na maandishi
		6.3 Kuwasiliana katika miktadha mbalimbali	6.3.1 Kutumia kamusi katika miktadha mbalimbali 6.3.2 Kuandika matini mbalimbali kwa lugha ya Kiswahili
		6.4 Kuthamini kazi za fasihi ya Kiswahili	6.4.1 Kubainisha aina na dhima za fasihi ya Kiswahili 6.4.2 Kuhakiki kazi za fasihi ya Kiswahili 6.4.3 Kubuni kazi za fasihi ya Kiswahili
		6.5 Kutoa huduma ya lugha ya Kiswahili katika jamii	6.5.1 Kufanya tafsiri sahihi katika lugha ya Kiswahili 6.5.2 Kuhariri matini mbalimbali za Kiswahili 6.5.3 Kufanya ukalimani sahihi kwa lugha ya Kiswahili
7	Kiarabu	7.1 Kuonesha uelewa wa stadi za msingi za lugha ya Kiarabu	7.1.1 Kukuza stadi za kusikiliza Kiarabu 7.1.2 Kumudu msamiati kutokana na mazungumzo na maandishi 7.1.3 Kuwasilisha ujumbe fasaha mfupi wa maneno kwa kutumia matamshi sahihi 7.1.4 Kutumia msamiati na sarufi sahihi katika mazungumzo na maandishi

Na.	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
		7.2 Kuonesha uelewa wa taarifa zilizowasilishwa kwa mdomo na kwa maandishi	7.2.1 Kukuza umahiri wa kusikiliza na kuelewa taarifa zilizowasilishwa kwa mdomo 7.2.2 Kukuza umahiri wa kusoma na kuelewa matini mbalimbali 7.2.3 Kuonesha mwitiko sahihi katika miktadha mbalimbali ya kimawasiliano 7.2.4 Kukuza umahiri wa kusoma na kuelewa matini mbalimbali kwa usahihi
		7.3 Kuwasiliana kwa ufanisi katika miktadha mbalimbali	7.3.1 Kuunda matini fasaha katika miktadha mbalimbali
		7.4 Kutafsiri, kuhariri na kukalimani taarifa sahili	7.4.1 Kutoa tafsiri sahili na sahihi 7.4.2 Kumudu uhariri wa matini sahili 7.4.3 Kumudu ukalimani sahili kwa usahihi
8	Kichina	8.1 Kumudu stadi za msingi za lugha ya Kichina	8.1.1 Kukuza ufahamu wa fonimu na matamshi ya awali, mwisho, kiimbo na <i>hanzi</i> 8.1.2 Kumudu msamiati sahihi wa Kichina katika miktadha mbalimbali 8.1.3 Kukuza matumizi ya sarufi na msamiati mwafaka katika mazungumzo na maandishi
		8.2 Kuonesha uelewa wa taarifa za mdomo na za maandishi	8.2.1 Kukuza umahiri wa kusikiliza na kuelewa taarifa zinazowasilishwa kwa mdomo 8.2.2 Kukuza umahiri wa kusoma na kuelewa matini mbalimbali 8.2.3 Kuonesha mwitiko sahihi katika miktadha mbalimbali ya kimawasiliano 8.2.4 Kukuza umahiri wa kusoma kwa usahihi matini mbalimbali
		8.3 Kuwasiliana kwa ufanisi katika miktadha mbalimbali	8.3.1 Kukuza uelewa wa sifa za lugha ya mazungumzo na ya maandishi 8.3.2 Kukuza umahiri wa kuwasiliana kwa usahihi kwa mdomo katika miktadha mbalimbali 8.3.3 Kukuza umahiri wa kuwasiliana kwa usahihi kwa maandishi katika miktadha mbalimbali
		8.4 Kutafsiri na kukalimani taarifa sahili	8.4.1 Kutoa tafsiri sahili na sahihi 8.4.2 Kufanya ukalimani sahili kwa usahihi
9	Kifaransa	9.1 Kumudu stadi za msingi za lugha ya Kifaransa	9.1.1 Kukuza ufahamu wa fonimu na matamshi ya herufi za Kifaransa 9.1.2 Kumudu msamiati sahihi wa Kifaransa katika miktadha mbalimbali 9.1.3 Kukuza matumizi ya sarufi na msamiati mwafaka katika mazungumzo na maandishi

Na.	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
		9.2 Kuonesha uelewa wa taarifa zilizowasilishwa kwa mdomo na kwa maandishi	9.2.1 Kukuza umahiri wa kusikiliza na kuelewa taarifa zinazowasilishwa kwa mdomo 9.2.2 Kukuza umahiri wa kusoma na kuelewa matini mbalimbali 9.2.3 Kuonesha mwitiko sahihi katika miktadha mbalimbali ya kimawasiliano 9.2.4 Kukuza umahiri wa kusoma kwa usahihi matini mbalimbali
		9.3 Kuwasiliana kwa ufanisi katika miktadha mbalimbali	9.3.1 Kukuza uelewa wa sifa za lugha ya mazungumzo na ya maandishi 9.3.2 Kukuza umahiri wa kuwasiliana kwa usahihi kwa mdomo katika miktadha mbalimbali 9.3.3 Kukuza umahiri wa kuwasiliana kwa usahihi kwa maandishi katika miktadha mbalimbali
		9.4 Kutafsiri, kuhariri na kukalimani taarifa sahili	9.4.1 Kutoa tafsiri sahili na sahihi 9.4.2 Kufanya ukalimani sahili kwa usahihi 9.4.3 Kumudu uhariri wa matini sahili
10	Michezo	10.1 Kuonesha tabia na mienendo bora katika michezo	10.1.1 Kutambua thamani ya michezo katika maisha ya mwanadamu 10.1.2 Kuzingatia miiko na maadili ya Kitanzania katika michezo
		10.2 Kuonesha utimamu wa mwili na akili katika michezo	10.2.1 Kutambua vigezo vya utimamu wa mwili na akili katika michezo
		10.3 Kucheza michezo mbalimbali	10.3.1 Kufanya mazoezi ya viungo 10.3.2 Kujenga stadi za michezo mbalimbali
		10.4 Kuimarisha afya na usalama katika michezo	10.4.1 Kutambua athari za tabia hatari katika michezo 10.4.2 Kujenga uhusiano kati ya lische na afya kwa wanamichezo
11	Baiolojia	11.1 Kumudu dhana, misingi na michakato ya kibaiolojia	11.1.1 Kufafanua dhana, misingi na michakato ya fiziolojia, anatomia na ikolojia kwa viumbe hai
		11.2 Kuwasiliana kwa kutumia majina na istilahi za kibaiolojia	11.2.1 Kumudu istilahi za kibaiolojia
		11.3 Kufanya uchunguzi wa kibaiolojia	11.3.1 Kutambua vifaa vinavyotumika kufanya uchunguzi wa kibaiolojia 11.3.2 Kutumia ujuzi na stadi za kibaiolojia kuchukua tahadhari na kutoa huduma ya kwanza 11.3.3 Kumudu stadi za msingi za kufanya uchunguzi wa kibaiolojia

Na.	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
			11.3.4 Kuandaa na kuwasilisha taarifa za uchunguzi wa kibailoija
12	Kemia	12.1 Kutumia kanuni na nadharia mbalimbali za kikemia	12.1.1 Kumudu kanuni, nadharia na dhana mbali mbali za kikemia 12.1.2 Kuainisha mabadiliko ya tabia ya kiumbo na kikemia ya vitu kwa kutumia mpangilio wa elementi katika jedwali
		12.2 Kuwasiliana kwa kutumia dhana za kikemia	12.2.1 Kutumia kanuni za kimataifa kutaja majina sahihi ya vitu vya kikemia (IUPAC system) 12.2.2 Kutumia alama, fomula na milinganyo kuwasilisha matokeo ya mimenyuko
		12.3 Kufanya uchunguzi kwa kutumia misingi ya kikemia	12.3.1 Kufanya majaribio ya kikemia yanayoweza kutatua changamoto za kijamii 12.3.2 Kufanya kazi mradi kwa kutumia misingi ya kikemia
		12.4 Kuhifadhi mazingira kwa kutumia mbinu za kisayansi na teknolojia	12.4.1 Kutumia kemikali na ujuzi wa teknolojia katika uchenjuaji wa metali
13	Fizikia	13.1 Kutumia maarifa ya kifizikia katika miktadha mbalimbali	13.1.1 Kumudu kanuni, nadharia na dhana mbalimbali za kifizikia 13.1.2 Kumudu misamiati, istilahi, vipimo na alama za kifizikia 13.1.3 Kutumia hisabati kuelezea kanuni na matukio ya kifizikia
		13.2 Kufanya uchunguzi wa kifizikia	13.2.1 Kutambua vifaa vinavyotumika kufanya uchunguzi wa kifizikia 13.2.2 Kumudu stadi za msingi kufanya uchunguzi wa kifizikia 13.2.3 Kuchambua taarifa za uchunguzi wa kifizikia na kuwasilisha matokeo 13.2.4 Kufanya kazi mradi za kifizikia
		13.3 Kutathmini na kutumia taarifa za kifizikia	13.3.1 Kuratibu na kuwasilisha taarifa za kifizikia kutoka vyanzo mbalimbali 13.3.2 Kukusanya, kuelezea na kuhusianisha data 13.3.3 Kutumia data kubainisha mpangilio, mwenendo na kufanya hitimisho
14	Kilimo	14.1 Kumudu kanuni na misingi ya kilimo bora	14.1.1 Kuelewa kanuni na misingi ya kilimo bora
		14.2 Kutumia stadi za kilimo bora	14.2.1 Kutumia kanuni na mbinu za msingi za kilimo kwa uzalishaji wenye tija wa mazao mkakati 14.2.2 Kutumia kanuni za msingi za ufugaji kuongeza tija

Na.	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
		14.3 Kufanya uchunguzi na majaribio ya kisayansi katika uzalishaji wa mazao ya kilimo	14.3.1 Kuandaa na kuwasilisha taarifa za uchunguzi
15	Hisabati	15.1 Kumudu lugha ya kihisabati katika miktadha mbalimbali	15.1.1 Kutumia stadi za namba kuwasiliana katika mazingira tofauti 15.1.2 Kutumia stadi za uwiano, faida na hasara katika maisha ya kila siku 15.1.3 Kutumia stadi za kupungua na kuongezeka katika maisha ya kila siku
		15.2 Kufikiri kimantiki katika kutafsiri na kutatua changamoto mbalimbali	15.2.1 Kutumia stadi za kijometri, kukadiria, uhusiano na <i>functions</i> kufanya maamuzi katika miktadha mbalimbali 15.2.2 Kutumia stadi za aljebra na <i>matrices</i> katika kutatua matatizo 15.2.3 Kutumia stadi za seti, mpangilio na mtiririko wa namba katika kutatua matatizo
		15.3 Kutumia maarifa na stadi za kihisabati katika maisha ya kila siku	15.3.1 Kutumia stadi za msingi za majira ya nukta, <i>circle</i> , <i>trigonometry</i> na <i>vector</i> katika maisha ya kila siku 15.3.2 Kutumia stadi za kutabiri (<i>probability</i>) katika maisha ya kila siku 15.3.3 Kutumia stadi za takwimu katika maisha ya kila siku
16	Additional Mathematics	16.1 Kutumia maarifa na stadi za juu za kihisabati katika maisha ya kila siku	16.1.1 Kutumia stadi za juu za majira ya nukta, <i>trigonometric</i> , <i>vectors</i> na <i>geometrical construction</i> katika maisha ya kila siku 16.1.2 Kutumia stadi za takwimu katika fani za biashara na uchumi 16.1.3 Kumudu stadi za kimantiki katika kufanya maamuzi ya kisheria 16.1.4 Kutumia stadi za kutabiri katika maisha ya kila siku
		16.2 Kufikiri kimantiki katika kutafsiri na kutatua matatizo mbalimbali	16.2.1 Kutumia stadi za aljebra na <i>calculus</i> katika miktadha mbalimbali 16.2.2 Kutumia stadi za seti katika kufanya maamuzi katika maisha ya kila siku
17	Sayansi ya Kompyuta (<i>Computer Science</i>)	17.1 Kumudu misingi ya sayansi ya kompyuta	17.1.1 Kuelezea maendeleo ya teknolojia ya kompyuta 17.1.2 Kumudu hatua za uchakataji wa data na taarifa katika kompyuta 17.1.3 Kuaridhia aina za msingi za maunzi magumu (<i>hardware</i>) na maunzi laini (<i>software</i>) ya kompyuta 17.1.4 Kumudu misingi ya uwakilishaji wa data katika kompyuta 17.1.5 Kuelezea miundombinu ya msingi ya mawasiliano kupitia mitandao ya kompyuta

Na.	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
		17.2 Kutumia kompyuta	17.2.1 Kumudu utunzaji wa msingi wa vifaa na programu za kompyuta
		17.3 Kumudu uundaji wa programu za kompyuta	17.3.1 Kumudu hatua za msingi za kutatua tatizo na kuunda mifumo ya kompyuta 17.3.2 Kumudu hatua za msingi za kusanifu mifumo 17.3.3 Kumudu misingi ya uundaji wa programu za kompyuta 17.3.4 Kumudu lugha pendekezwa za kompyuta 17.3.5 Kutumia lugha pendekezwa kutengeneza kanzidata (SQL), programu za kompyuta (C++ , Visual Basic), tovuti (PHP, Java Script, CSS, HTML) na simu (Java, Java Script) 17.3.6 Kusimamia mifumo ya msingi ya kompyuta, simu na tovuti
18	Utunzaji wa Taarifa za Fedha (Book keeping)	18.1 Kutumia misingi ya utunzaji wa taarifa za fedha	18.1.1 Kumudu dhana, kanuni na nadharia za utunzaji wa taarifa za fedha 18.1.2 Kurekodi miamala ya biashara kwa kutumia hati chanzo 18.1.3 Kuandaa urari kukagua usahihi wa hesabu za fedha
		18.2 Kutumia taarifa za msingi za fedha na za ukaguzi wa mahesabu	18.2.1 Kuandaa taarifa za msingi za faida na hasara ya biashara 18.2.2 Kuandaa taarifa za msingi za hali ya kifedha ya biashara 18.2.3 Kuandaa taarifa za msingi za ukaguzi wa mahesabu
		18.3 Kutumia taarifa za kifedha za taasisi zisizo za kibiashara	18.3.1 Kutofautisha kati ya mashirika ya kibiashara na mashirika yasiyo ya kibiashara 18.3.2 Kutengeneza taarifa za kifedha za mashirika yasiyo ya kibiashara
		18.4 Kumudu taratibu za udhibiti wa mali	18.4.1 Kufanya ulinganisho wa taarifa ya fedha baina ya benki na taasisi (bank reconciliation statement) 18.4.2 Kudhibiti matumizi ya rasilimali fedha 18.4.3 Kurekodi miamala ya fedha kwa kutumia mifumo mbalimbali na kurekebisha makosa katika vitabu vya fedha
		18.5 Kumudu matumizi ya teknolojia katika shughuli za utunzaji wa fedha	18.5.1 Kutumia programu sahili za kompyuta katika shughuli za utunzaji wa vitabu vya uhasibu (basic accounting packages)
19	Elimu ya Biashara (Business Studies)	19.1 Kutumia maarifa ya biashara katika miktadha mbalimbali	19.1.1 Kumudu nadharia, dhana na kanuni za Elimu ya Biashara
		19.2 Kutatua changamoto za kijamii	19.2.1 Kumudu kuendesha na kusimamia biashara ndogondogo

Na.	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
		kwa kutumia stadi za kibiashara	19.2.2 Kumudu kununua na kuuza bidhaa ndani na nje ya nchi kwa kufuata kanuni za kibiashara
		19.3 Kutumia maarifa ya kibiashara	19.3.1 Kutafsiri nadharia za kibiashara na kuzitumia kwa vitendo 19.3.2 Kuonesha uelewa wa awali wa maadili ya biashara
20	Ushoni (<i>Textiles and Garment Construction</i>)	20.1 Kumudu dhana, misingi na kanuni za utengenezaji wa mavazi	20.1.1 Kuelewa misingi na kanuni ya utengenezaji wa mavazi mbalimbali 20.1.2 Kuchagua kitambaa sahihi kwa kutumia maarifa na ujuzi wa utengenezaji wa nguo 20.1.3 Kumudu matumizi ya alama za ushonaji 20.1.4 Kushona mitindo sahili ya nguo mbalimbali 20.1.5 Kumudu utunzaji wa nguo na vifaa mbalimbali vya ushoni
		20.2 Kuzingatia weledi na maadili ya kazi ya ushoni	20.2.1 Kuonesha tabia ya uadilifu, uaminifu na huduma kwa mteja
21	Sanaa Sanifu (<i>Fine Art</i>)	21.1 Kumudu, dhana, nadharia, misingi na kanuni za sanaa sanifu	21.1.1 Kuaridhia dhana, nadharia, misingi, kanuni na namna sanaa sanifu zinavyofanyika 21.1.2 Kuelezea matapo ya sanaa sanifu Tanzania
		21.2 Kutengeneza kazi sahili za sanaa sanifu	21.2.1 Kutengeneza vitu kwa ajili ya matumizi na mapambo 21.2.2 Kutumia mbinu za asili na za kisasa kutengeneza kazi za sanaa 21.2.3 Kutengeneza maudhui halisi ya sanaa yanayokidhi mahitaji ya wateja
		21.3 Kuzingatia kanuni za usalama kazini, mazingira na afya katika shughuli za sanaa sanifu	21.3.1 Kuteketeza au kuhifadhi aina tofauti za taka katika shughuli za sanaa sanifu 21.3.2 Kuzingatia maadili katika tasnia ya sanaa sanifu
		21.4 Kutumia TEHAMA kubuni na kutengeneza kazi za sanaa sanifu	21.4.1 Kutumia TEHAMA kuhifadhi kazi za sanaa sanifu kwa kuzingatia sheria za hakimiliki 21.4.2 Kutumia TEHAMA kutafuta soko na kutangaza kazi za sanaa sanifu
22	Muziki (<i>Music</i>)	22.1 Kumudu dhana, nadharia, misingi na kanuni za muziki	22.1.1 Kuaridhia dhana, nadharia, misingi na kanuni za muziki 22.1.2 Kuelezea kanuni za msingi za kusoma na kuandika muziki
		22.2 Kumudu kazi za muziki	22.2.1 Kutunga muziki katika lugha tofauti 22.2.2 Kuimba nyimbo za kitamaduni na za kigeni 22.2.3 Kupiga ala za muziki za asili na za kigeni

Na.	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
			22.2.4 Kumudu misingi ya maadili katika tasnia ya muziki 22.2.5 Kufanya utafiti mdogo wa soko la muziki
		22.3 Kumudu matumizi ya TEHAMA katika shughuli za muziki	22.3.1 Kutumia programu za kompyuta kuandika muziki 22.3.2 Kutumia TEHAMA katika uzalishaji wa muziki 22.3.3 Kutumia TEHAMA kuhifadhi kazi za muziki kwa kuzingatia sheria za hakimiliki 22.3.4 Kutumia TEHAMA kutafuta soko na kutangaza kazi za muziki
23	Sanaa za Maonyesho (<i>Theatre Arts</i>)	23.1 Kumudu dhana, nadharia, misingi na kanuni za sanaa za maonyesho	23.1.1 Kuelezea dhana na historia ya sanaa za maonyesho 23.1.2 Kuelezea nadharia na kanuni za sanaa za maonyesho 23.1.3 Kuhusianisha sanaa za maonyesho na maendeleo
		23.2 Kumudu sanaa za maonyesho	23.2.1 Kufanya sanaa za maonyesho kwa kuzingatia aina ya hadhira 23.2.2 Kutumia TEHAMA kuzalisha maigizo sahili ya televisheni, filamu na radio 23.2.3 Kutumia kanuni za sanaa kwa maendeleo katika kutatua matatizo ya jamii 23.2.4 Kumudu misingi ya maadili katika uandaaji na uwasilishaji wa kazi za sanaa za maonyesho
		23.3 Kumudu matumizi ya lugha bunifu katika sanaa za maonyesho	23.3.1 Kutumia lugha ya kibunifu katika kuandaa kazi za sanaa za maonyesho 23.3.2 Kutafsiri sanaa za maonyesho katika miktadha mbalimbali kwa kuzingatia hadhira husika
		23.4 Kumudu misingi ya biashara ya sanaa za maonyesho	23.4.1 Kubuni mawazo na fursa za biashara kupitia sanaa za maonyesho 23.4.2 Kuchambua gharama za utengenezaji na uuzaji wa kazi za sanaa za maonyesho 23.4.3 Kubuni mikakati ya kutafuta soko la kazi za sanaa za maonyesho
24	Maarifa ya Nyumbani (<i>Home Management</i>)	24.1 Kumudu misingi ya maarifa ya nyumbani	24.1.1 Kuaridhia misingi ya maarifa ya nyumbani 24.1.2 Kutumia kanuni za maarifa ya nyumbani katika kudumisha usafi wa mwili, mavazi na mazingira yake
		24.2 Kutunza nyumba na mazingira yake	24.2.1 Kutengeneza vifaa vya usafi kwa kutumia makunzi yanayopatikana katika mazingira yake 24.2.2 Kutumia kanuni za usafi wa nyumba na mazingira yake 24.2.3 Kutumia kanuni na taratibu za usafi wa nguo mbalimbali
25	Chakula na Lishe (<i>Food and Nutrition</i>)	25.1 Kumudu misingi na kanuni za chakula na lishe	25.1.1 Kuaridhia misingi na kanuni za chakula na lishe 25.1.2 Kutambua virutubishi vinavyopatikana katika vyakula mbalimbali 25.1.3 Kumudu kanuni za mapishi mbalimbali

Na.	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
		25.2 Kumudu uhusiano baina ya afya na lishe	25.2.1 Kutambua uhusiano baina ya afya na lishe 25.2.2 Kutumia kanuni za chakula na lishe kuboresha afya
		25.3 Kumudu mapishi mbalimbali	25.3.1 Kupanga mlo kamili kwa kuzingatia makundi ya vyakula vinavyopatikana katika jamii 25.3.2 Kuandaa mlo kamili kwa makundi ya watu wenye mahitaji anuai ya lishe
		25.4 Kumudu matumizi ya teknolojia kuhifadhi vyakula	25.4.1 Kubuni na kutumia teknolojia sahili kuhifadhi vyakula mbalimbali
26	Elimu ya Dini ya Kikristo (<i>Bible Knowledge</i>)	26.1 Kuheshimu uumbaji na sheria za Mungu	26.1.1 Kutumia Kitabu cha Mwanzo kujifunza uumbaji, uwajibikaji na kutunza uhai 26.1.2 Kumudu Maandiko Matakafu kwa kutumia Kitabu cha Mwanzo 26.1.3 Kutumia Kitabu cha Kutoka kujifunza upendo na huruma ya Mungu kwa wanadamu 26.1.4 Kutathmini amri za Mungu kama zilivyobainishwa katika Kitabu cha Kutoka 26.1.5 Kutathimini umuhimu wa takwimu katika miktadha mbalimbali kwa kuzingatia Kitabu cha Hesabu
		26.2 Kuonesha uelewa wa imani na kuishi kwa kumtii Mungu katika maisha ya kila siku	26.2.1 Kumudu Maandiko Matakafu katika Kitabu cha Joshua 26.2.2 Kutumia Kitabu cha Joshua kujifunza uhodari, ushujaa, unyenyekevu, ustahimilivu na uzalendo katika maisha ya kila siku
		26.3 Kutumia Biblia kumjua, kumpenda na kumtumikia Mungu katika maisha ya kila siku	26.3.1 Kumudu Maandiko Matakafu katika Injili kama ilivyoandikwa na Luka 26.3.2 Kutumia Injili kama ilivyoandikwa na Luka kujifunza malezi na maisha bora ya familia 26.3.3 Kumudu Maandiko Matakafu katika Kitabu cha Matendo ya Mitume 26.3.4 Kumtumikia Mungu kwa ujasiri katika kueneza Injili kama ilivyoagizwa na Yesu Kristo 26.3.5 Kutafuta haki, amani na usawa kwa mujibu wa Kitabu cha Matendo ya Mitume
27	Elimu ya Dini ya Kiislamu	27.1 Kuonesha uelewa wa aina za Tawhidi na Daraja za dini (<i>Maratibu Diin</i>)	27.1.1 Kuchambua aina za Tawhidi na Daraja za dini katika maisha ya Muislamu 27.1.2 Kufafanua misingi ya dini ya Kiislamu kutoka katika Qur'an, Sunnah na mazingira 27.1.3 Kutumia mwenendo/Sira za Mtume Muhammad (S.A.W) kufafanua nafasi ya vijenzi vya Uislamu, Imani na Ihsani katika kumtii Allah (S.W) kwa maneno na vitendo

Na.	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
		27.2 Kutumia Qur'an na Sunnah katika maisha ya kila siku	27.2.1 Kusoma kwa hifdhi na ahkam Sura thelathini (30) kutoka mwisho wa Qur'an Tukufu 27.2.2 Kuchambua mafunzo ya Aya zilizochaguliwa kuthibitisha usahihi wa Qur'an katika kujenga jamii bora yenye mshikamano 27.2.3 Kuchanganua mafunzo ya Hadithi zilizochaguliwa za Mtume Muhammad (S.A.W) kuthibitisha nafasi yake katika kukuza maendeleo ya jamii
		27.3 Kufanya ibada za Faradhi na Sunnah kwa usahihi	27.3.1 Kuchambua utekelezaji wa nguzo tano za Uislamu na umuhimu wake kijamii, kiuchumi na kimaendeleo 27.3.2 Kuchanganua miamala halali na haramu katika mahusiano ya kibinadamu, kijamii na kifamilia kama ilivyo katika Aya za Qurani na Sunnah za Mtume Muhammad (S.A.W)
		27.4 Kutekeleza matendo mema, kufanya kazi za kiuchumi na kutumia mali kwa usahihi	27.4.1 Kupambanua aina za maadili na tabia katika kazi za uchumi na biashara alizozifanya Mtume Muhammad (S.A.W) 27.4.2 Kuchambua maadili na tabia za Mtume Muhammad (S.A.W) katika miamala ya ajira (na kuajiriwa) kama ilivyo katika Sunnah na Hadithi 27.4.3 Kuchambua maadili na tabia za Mtume Muhammad (S.A.W) katika kazi za uongozi/ukhalifa kama ilivyo katika Qurani na Sunnah zilizochaguliwa
		27.5 Kuishi kwa kumuiga Mtume Muhammad (S.A.W) na Makhaliifa waongofo katika maisha ya kila siku	27.5.1 Kuchambua imani, mila na amali za washirikina kabla, wakati na baada ya Mtume Muhammad (S.A.W) 27.5.2 Kuchambua mafunzo ya Sira ya Mtume Muhammad (S.A.W) na Makhaliifa wake katika kujenga jamii yenye kujali umoja, mshikamano, kupenda haki na usawa baina ya wanajamii wote bila ya kujali imani zao
		27.6 Kuamrisha mema na kukataza maovu katika jamii	27.6.1 Kutumia Aya na Hadithi zilizoteuliwa kuchambua hekima, busara, mbinu na taratibu zilizotumiwa na Mtume Muhammad (S.A.W) na Maswahaba wake katika kulingania dini kwa uadilifu na kwa kulinda haki za kila mmoja katika jamii
28	Fasihi ya Kiswahili	28.1 Kuthamini kazi za fasihi ya Kiswahili	28.1.1 Kuonesha uelewa wa kazi za fasihi ya Kiswahili ya kitaifa 28.1.2 Kuhakiki kazi mbalimbali za fasihi ya Kiswahili
		28.2 Kujenga ujumi kutokana na kazi za fasihi	28.2.1 Kujenga ujumi na falsafa ya Kiafrika katika kazi za fasihi 28.2.2 Kutumia kazi za fasihi katika kujenga hoja zenye mantiki

Na.	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
		28.3 Kubuni kazi za fasihi	28.3.1 Kutathmini mbinu za kisanaa za utunzi wa kazi za kifasihi 28.3.2 Kutunga kazi sahili za kifasihi 28.3.3 Kutambua fursa zinazotokana na fasihi ya Kiswahili

Rasimu Mei 2023

Kiambatisho Na. 4: Masomo, Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi – Elimu ya Sekondari Hatua ya Juu (Elimu ya Jumla)

Na.	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
1.	Historia	1.1 Kumudu historia ya umajumui wa Afrika	1.1.1 Kumudu dhana ya umajumui wa Afrika na chimbuko lake katika karne ya 15 1.1.2 Kuelezea umajumui wa Afrika katika Karne ya 16 hadi 19 1.1.3 Kuthamini historia ya umajumui wa Kiafrika wakati wa ukoloni na mapambano dhidi ya ukoloni, 1900-1960 1.1.4 Kuthamini umajumui wa Afrika kuanzia 1960 hadi sasa
		1.2 Kumudu historia ya mapinduzi ya viwanda duniani	1.2.1 Kuchambua mapinduzi ya viwanda katika mataifa ya awali ya viwanda duniani, Karne ya 18 na 19 1.2.2 Kuchambua kukua kwa mapinduzi ya viwanda kuanzia Karne ya 20 hadi sasa 1.2.3 Kutathmini ukuaji wa viwanda Afrika 1.2.4 Kutumia uzoefu wa nchi zilizotangulia kujenga uchumi wa viwanda kujadili mikakati inayoweza kuleta mapinduzi ya viwanda barani Afrika
		1.3 Kutathmini historia ya mifumo mbalimbali ya utawala duniani	1.3.1 Kuelezea chimbuko la mifumo ya utawala kutoka enzi za kale 1.3.2 Kuelezea mchango wa dini katika ujenzi wa mifumo ya sasa ya utawala 1.3.3 Kutathmini namna mifumo ya utumwa na ukabaila ilivyoleta mabadiliko katika utawala 1.3.4 Kuchambua namna mapinduzi ya kisiasa Ulaya yalivyochochea mawazo ya sasa ya utawala 1.3.5 Kutathmini namna migogoro ya kibepari ilivyozalisha itikadi mbadala katika mifumo ya utawala katika Karne ya 20 1.3.6 Kuchambua mifumo ya kiutawala iliyojengwa barani Afrika baada ya uhuru
		1.4 Kutathmini historia ya matishio ya amani duniani	1.4.1 Kuchambua mifano ya vita kubwa zilizopiganwa kuanzia Karne ya 17 hadi 19 1.4.2 Kuchambua migogoro na vita vya dunia vilivyozalisha matishio ya amani 1.4.3 Kutathmini viashiria na matishio mapya ya amani duniani 1.4.4 Kuchambua matishio ya amani duniani yatokanayo na vita vya kikabila
		1.5 Kumudu historia ya maendeleo barani Afrika	1.5.1 Kuelezea maendeleo ya Afrika baada ya ukoloni 1.5.2 Kuchambua sababu zinazoleta changamoto za ukuaji wa maendeleo barani Afrika

Na.	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
2.	Jiografia	2.1 Kumudu stadi za muundo wa dunia	2.1.1 Kukuza uelewa wa dhana na nadharia za muundo wa dunia 2.1.2 Kuchambua visababishi vya maumbile mbalimbali katika dunia 2.1.3 Kuchambua aina mbalimbali za miamba 2.1.4 Kumudu misingi ya haidrolojia
		2.2 Kumudu stadi za kijiografia	2.2.1 Kumudu stadi za juu za usorovea 2.2.2 Kutafsiri ramani na picha kwa kutumia teknolojia 2.2.3 Kumudu stadi za utafiti wa kijiografia
3.	Elimu ya Dini ya Kikristo (Divinity)	3.1 Kutathmini maisha na misingi ya imani ya Waisraeli katika kukuza na kuendeleza imani ya Wakristo wa sasa	3.1.1 Kumudu na kutumia vitabu vya Waamuzi, Samweli na Wafalme kujifunza demokrasia na utawala bora 3.1.2 Kujifunza ujasiri, kukemea maovu na kufanya maamuzi sahihi ya kimamlaka kupitia maisha na kazi za manabii Eliya na Elisha
		3.2 Kumudu kazi za manabii katika kuimarisha mawasiliano kati ya Mungu na binadamu	3.2.1 Kumudu mafundisho yaliyomo katika Kitabu cha Nabii Isaya 3.2.2 Kutumia vitabu vya Manabii Amosi na Hosea kujifunza huruma ya Mungu na haki katika kudumisha amani 3.2.3 Kutumia vitabu vya Manabii Hagai na Zakaria kujifunza kuwajibika katika ujenzi wa Kanisa na jamii
		3.3 Kutumia Biblia kumjua, kumpenda na kumtumikia Mungu katika maisha ya kila siku	3.3.1 Kumudu maandiko matakatifu katika Injili ya Mathayo 3.3.2 Kumudu maandiko matakatifu katika Injili ya Yohana 3.3.3 Kumudu maandiko matakatifu ya Waraka wa Mtume Paulo kwa Warumi 3.3.4 Kumudu maandiko matakatifu ya Waraka wa Mtume Yakobo kwa watu wote
4.	Elimu ya Dini ya Kiislamu	4.1 Kutambua uwepo wa Allah (S.W) kwa kutumia alama mbalimbali	4.1.1 Kutathmini matumizi ya Tawhidi katika jamii 4.1.2 Kutathmini nguzo sita za imani katika maisha 4.1.3 Kuchambua ukubwa wa Allah (S.W) kupitia kaumu zilizopita
		4.2 Kutathmini matumizi ya Qur'an na Sunnah katika maisha ya kila siku	4.2.1 Kufafanua dhana ya elimu na matumizi yake sahihi 4.2.2 Kuthibitisha kuwa Qur'an ni kitabu cha Allah (S.W) na kuitetea kwa hoja 4.2.3 Kutumia uchambuzi wa sayansi ya Hadithi katika kupambanua aina za Hadithi 4.2.4 Kutathmini matumizi ya ujumbe wa Qur'an katika

Na.	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
			maisha ya jamii 4.2.5 Kuchambua na kutumia mafunzo ya Hadithi zilizochaguliwa
		4.3 Kutekeleza misingi mikuu ya Uislamu katika maisha ya kila siku	4.3.1 Kutathmini faida za matumizi ya nguzo za Uislamu katika maisha ya wanadamu 4.3.2 Kumudu misingi ya kurithisha mali kwa mtazamo wa Kiislamu
		4.4 Kuishi kwa mujibu wa mafundisho ya Uislamu	4.4.1 Kuchambua nadharia ya ujasiriamali katika Uislamu na namna ya kuitumia katika maisha 4.4.2 Kutathmini madhara ya rushwa na kuchukia ubadhirifu wa mali
		4.5 Kutathmini na kuitumia historia ya Uislamu katika maisha ya kila siku	4.5.1 Kumuiga Mtume Muhammad (S.A.W) na Waja wema waliopita 4.5.2 Kutathmini maisha ya Mtume Muhammad (S.A.W) na Swahaba wake katika kuthamini haki za watu na makundi mbalimbali 4.5.3 Kutumia historia ya kuenea kwa Uislamu Afrika Mashariki kuhuisha mema na kudumisha umoja na mshikamano katika jamii
		4.6 Kuchambua na kuitumia misingi ya da'awah (ulinganiaji) katika jamii	4.6.1 Kuchunguza changamoto mbalimbali katika jamii zinazohitaji kufanyiwa da'awah
5.	Kiswahili	5.1 Kumudu stadi za juu za Kiswahili	5.1.1 Kukuza uelewa wa misingi na kanuni za Kiswahili 5.1.2 Kukuza msamiati kutokana na mazungumzo na maandishi changamani 5.1.3 Kutumia msamiati na sarufi stahiki katika miktadha mbalimbali
		5.2 Kuthamini Kiswahili kama lugha ya Taifa	5.2.1 Kutambua chimbuko na asili ya Kiswahili 5.2.2 Kutathmini kukua na kuenea kwa Kiswahili 5.2.3 Kutambua matumizi ya lugha ya kwanza, pili, rasmi na lugha ya Taifa
		5.3 Kuhariri kazi mbalimbali	5.3.1 Kumudu stadi za uhariri
		5.4 Kutafsiri na kukalimani kazi mbalimbali	5.4.1 Kutafsiri matini mbalimbali 5.4.2 Kukalimani mazungumzo mbalimbali 5.4.3 Kutathmini kazi mbalimbali za tafsiri 5.4.4 Kutathmini ukalimani

Na.	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
		5.5 Kuthamini kazi za fasihi	5.5.1 Kutambua nadharia ya fasihi 5.5.2 Kutathmini maendeleo ya fasihi 5.5.3 Kuhakiki kazi za fasihi 5.5.4 Kutunga kazi za fasihi
6.	English	6.1 Demonstrate mastery of advanced English language skills	6.1.1 Automate the production of oral descriptions and conversations using standard pronunciation 6.1.2 Develop vocabulary from conversation and written texts 6.1.3 Use correct grammar and vocabulary in oral and written language tasks
		6.2 Comprehend oral and written information	6.2.1 Comprehend oral messages with confidence and autonomy 6.2.2 Construct complex and stylistic meanings from diverse and multiple texts 6.2.3 Demonstrate advanced oral and written proficiency in a variety of communicative contexts 6.2.4 Read texts critically to recognise potential implications beyond the author's explicit meaning
		6.3 Communicate effectively in different contexts	6.3.1 Manage conversations with a good command of pronunciation 6.3.2 Create a variety of complex oral and written texts for different communicative purposes 6.3.3 Develop advanced socio-cultural analysis of functional texts
		6.4 Provide advanced English language services to the community	6.4.1 Apply principles of interpretation to provide complex and authentic interpretations 6.4.2 Apply principles of translation to produce complex and authentic translation 6.4.3 Apply principles of editing and proofreading a variety of texts 6.4.4 Manage complex translation and editing projects using Computer-Assisted tools
		6.5 Appreciate and create literary works	6.5.1 Appreciate the aesthetic and value of literature 6.5.2 Analyse genres of literature and appreciate their conventions 6.5.3 Evaluate the context in which literary texts are written, read and understood 6.5.4 Create complex literary works
7.	Kiarabu	7.1 Kumudu stadi za juu za lugha ya Kiarabu	7.1.1 Kukuza uelewa wa misingi na kanuni za lugha Kiarabu 7.1.2 Kukuza msamiati kutokana na mazungumzo na maandishi changamani 7.1.3 Kutumia msamiati na sarufi stahiki katika miktadha mbalimbali

Na.	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
		7.2 Kuonesha kiwango cha juu cha uelewa wa Kiarabu katika mazungumzo na maandishi	7.2.1 Kukuza uelewa wa mazungumzo ya Kiarabu katika miktadha mbalimbali 7.2.2 Kuonesha uelewa wa matini mbalimbali changamani 7.2.3 Kukuza mawasiliano kwa njia ya mazungumzo na maandishi
		7.3 Kutafsiri, kuhariri na kukalimani katika miktadha mbalimbali	7.3.1 Kutoa tafsiri sahihi katika miktadha mbalimbali 7.3.2 Kufanya ukalimani kwa usahihi katika miktadha mbalimbali 7.3.3 Kufanya uhariri wa matini mbalimbali kwa usahihi
		7.4 Kuthamini na kubuni kazi za fasihi ya Kiarabu	7.4.1 Kutathmini maendeleo ya fasihi ya Kiarabu 7.4.2 Kuhakiki kazi za fasihi ya Kiarabu 7.4.3 Kutunga kazi sahili za fasihi ya Kiarabu
8.	Kifaransa	8.1 Kumudu stadi za juu za lugha ya Kifaransa	8.1.1 Kukuza uelewa wa misingi na kanuni za lugha ya Kifaransa (mofolojia, fonolojia, sintaksia, leksia, semantiki na pragmatiki) 8.1.2 Kukuza msamiati kutokana na mazungumzo na maandishi changamani 8.1.3 Kutumia msamiati na sarufi stahiki katika miktadha mbalimbali
		8.2 Kuonesha kiwango cha juu cha uelewa wa Kifaransa katika mazungumzo na maandishi	8.2.1 Kukuza uelewa wa mazungumzo katika lugha ya Kifaransa 8.2.2 Kukuza uelewa wa matini changamani za lugha ya Kifaransa 8.2.3 Kumudu mawasiliano changamani kwa njia ya mazungumzo na maandishi
		8.3 Kutafsiri, kuhariri na kukalimani katika miktadha mbalimbali	8.3.1 Kutoa tafsiri sahihi katika miktadha mbalimbali 8.3.2 Kufanya uhariri wa matini changamani kwa usahihi katika miktadha mbalimbali 8.3.3 Kufanya ukalimani kwa usahihi katika miktadha mbalimbali
		8.4 Kuthamini na kutunga kazi za fasihi ya Kifaransa	8.4.1 Kusoma kwa ufahamu kazi mbalimbali za fasihi za watunzi wa nchi za Afrika zinazozungumza Kifaransa 8.4.2 Kutunga kazi sahili za fasihi ya Kifaransa

Na.	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
9.	Kichina	9.1 Kumudu stadi za juu za Kichina	9.1.1 Kukuza uelewa wa misingi na kanuni za lugha ya Kichina (mofolojia, fonolojia, sintaksia, leksia, pragmatiki na semantiki) 9.1.2 Kukuza msamiati kutokana na mazungumzo na maandishi changamani 9.1.3 Kutumia msamiati na sarufi stahiki katika miktadha mbalimbali
		9.2 Kuonesha kiwango cha juu cha uelewa wa lugha ya Kichina katika mazungumzo na maandishi	9.2.1 Kukuza uelewa wa mazungumzo ya Kichina katika miktadha mbalimbali
		9.3 Kuwasiliana kwa kiwango cha juu kwa mazungumzo na maandishi	9.3.1 Kuonesha umahiri wa kuwasiliana kwa mazungumzo katika miktadha mbalimbali 9.3.2 Kuonesha umahiri wa kuwasiliana kwa maandishi katika miktadha mbalimbali
		9.4 Kutafsiri, na kukalimani katika miktadha mbalimbali	9.4.1 Kutoa tafsiri sahihi katika miktadha mbalimbali 9.4.2 Kufanya ukalimani kwa usahihi katika miktadha mbalimbali
10.	Fizikia	10.1 Kutumia maarifa ya kifizikia katika miktadha mbalimbali	10.1.1 Kukuza uelewa wa kanuni, nadharia na dhana mbalimbali za kifizikia 10.1.2 Kutumia vipimo na kubaini kasoro zitokanazo na upimaji 10.1.3 Kuchambua usahihi wa vifaa mbalimbali vya upimaji
		10.2 Kufanya uchunguzi wa kifizikia	10.2.1 Kutumia stadi za kifizikia kufanya uchunguzi 10.2.2 Kuandaa na kuwasilisha taarifa za uchunguzi 10.2.3 Kufanya kazimradi ya kifizikia
		10.3 Kutathmini na kutumia taarifa za kifizikia	10.3.1 Kuchakata, kuelezea na kuhusianisha data 10.3.2 Kutathmini na kuwasilisha taarifa za kifizikia kutoka vyanzo mbalimbali
11	Kemia	11.1 Kutumia kanuni na nadharia mbalimbali za kikemia	11.1.1 Kukuza uelewa wa kanuni, nadharia na dhana mbalimbali za kikemia 11.1.2 Kuainisha mabadiliko ya tabia ya kiumbo na kikemia ya vitu kwa kutumia mpangilio wa elementi katika jedwali 11.1.3 Kutumia dhana za kemia kupata uelewa wa nguvu za kikemia, mabadiliko na matumizi yake

Na.	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
		11.2 Kuwasiliana kwa kutumia dhana za kikemia	11.2.1 Kuwasilisha majina ya kompaundi wakati wa mimenyuko ya kikemia kutumia kanuni ya kimataifa ya kikemia 11.2.2 Kutumia alama, fomula na milinganyo kuwasilisha matokeo ya mimenyuko
		11.3 Kufanya uchunguzi kwa kutumia misingi ya kikemia	11.3.1 Kuchunguza tabia za mimenyuko ya kikemia 11.3.2 Kuchunguza hatua mbalimbali za uchenjuaji wa metali 11.3.3 Kufanya kazimradi ya kikemia
		11.4 Kutunza mazingira kwa kutumia mbinu za kikemia	11.4.1 Kutathmini athari za kemikali katika mazingira 11.4.2 Kubuni mbinu za kikemia zinazoweza kutumika kutatua changamoto za mazingira 11.4.3 Kutunza mazingira kwa kutumia mbinu endelevu za kikemia
12	Baiolojia	12.1 Kumudu misingi ya kibaiolojia	12.1.1 Kukuza uelewa wa dhana, nadharia na kanuni mbalimbali za kibaiolojia
		12.2 Kuwasiliana kwa kutumia dhana za kibaiolojia	12.2.1 Kuchambua kanuni za uandishi wa majina ya kisayansi ya viumbe hai 12.2.2 Kutumia kanuni za uandishi wa majina ya kisayansi katika miktadha mbalimbali
		12.3 Kufanya uchunguzi wa kibaiolojia	12.3.1 Kumudu stadi za kufanya uchunguzi wa kibaiolojia 12.3.2 Kutumia misingi ya kibaiolojia kuchunguza anatomia na fiziolojia ya viumbe hai
13	Chakula na Lishe	13.1 Kumudu misingi ya chakula na lishe	13.1.1 Kuelewa dhana ya mahitaji ya chakula kwa makundi mbalimbali ya watu 13.1.2 Kuainisha virutubishi vilivyomo katika vyakula mbalimbali kwa kufanya uchanganuzi wa kimaabara 13.1.3 Kumudu maswala ya lishe bora na mgawanyo wa chakula katika kaya (<i>intra-household food distribution</i>)
		13.2 Kumudu matumizi ya teknolojia kusindika na kuhifadhi vyakula	13.2.1 Kusindika na kuhifadhi vyakula mbalimbali kwa kutumia vifaa vya kisasa
		13.3 Kufanya uchunguzi wa hali ya lishe	13.3.1 Kutathmini hali ya chakula na lishe katika jamii
14	Sayansi ya Kompyuta	14.1 Kutumia TEHAMA	14.1.1 Kumudu maadili, faragha na usalama wa matumizi ya TEHAMA

Na.	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
	(Computer Science)	katika miktadha mbalimbali	14.1.2 Kuchambua kwa kina eneo la maunzi laini (<i>software</i>), na maunzi magumu (<i>hardware</i>) na mitandao ya kompyuta
14.2 Kubuni programu mbalimbali za kompyuta		14.2.1 Kumudu lugha za juu za kompyuta (<i>Python</i> , <i>Java</i> na <i>PHP</i>) 14.2.2 Kutengeneza programu mbalimbali ikiwemo za tovuti na kanzidata kwa kutumia <i>MySQL</i> na <i>PHP</i> 14.2.3 Kujenga uwezo wa kutafsiri taarifa mbalimbali kuwa programu (<i>analysis and design</i>)	
14.3 Kuwasiliana kitaaluma kwa kutumia TEHAMA		14.3.1 Kutumia mifumo na vifaa mbalimbali vya TEHAMA kuwasilisha taarifa kwa jamii 14.3.2 Kuchakata data na taarifa mbalimbali ili kufikisha ujumbe kwa njia rahisi	
14.4 Kutumia sayansi ya kompyuta kufanya kazi mradi		14.4.1 Kutumia sayansi ya kompyuta kufanya kazimradi zikiwemo za mazingira, kilimo na afya	
15	Hisabati	15.1 Kutumia maarifa na stadi mbalimbali za kihisabati	15.1.1 Kukuza maarifa na stadi mbalimbali za kihisabati 15.1.2 Kutumia stadi za majira ya nukta, trigometria (<i>trigonometry</i>) na <i>vector</i> katika miktadha mbalimbali 15.1.3 Kutumia stadi za takwimu na <i>calculus</i> katika miktadha mbalimbali
15.2 Kufikiri kimantiki katika kutafsiri na kutatua matatizo		15.2.1 Kutumia stadi za kimantiki na seti kufanya maamuzi katika miktadha mbalimbali 15.2.2 Kutumia stadi za <i>algebra</i> na namba kutatua matatizo katika miktadha mbalimbali	
15.3 Kutumia teknolojia katika hisabati		15.3.1 Kutumia programu za kihisabati katika kurahisha ujifunzaji	
15.4 Kufanya kazimradi kwa kutumia hisabati		15.4.1 Kutumia hisabati kufanya kazimradi mbalimbali	
16	Hisabati Tumizi (<i>Basic Applied Mathematics</i>)	16.1 Kutumia hisabati katika fani nyingine	16.1.1 Kutumia stadi za msingi za majira ya nukta, trigometria na <i>vector</i> katika masomo mbalimbali 16.1.2 Kutumia stadi za msingi za takwimu na <i>calculus</i> katika fani za afya, biashara, kilimo, uchumi na ufundi
16.2 Kufikiri kimantiki katika kutafsiri na kutatua changamoto mbalimbali		16.2.1 Kutumia stadi za msingi za mantiki na seti kufanya maamuzi katika miktadha mbalimbali 16.2.2 Kutumia stadi za mpangilio na mtiririko wa namba kufanya maamuzi katika miktadha mbalimbali 16.2.3 Kutumia stadi za aljebra na namba kutatua matatizo katika miktadha mbalimbali	

Na.	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
17	Kilimo	17.1 Kuendesha kilimo	17.1.1 Kukuza uelewa wa misingi na kanuni za kilimo 17.1.2 Kutambua na kutatua matatizo yanayoathiri kilimo 17.1.3 Kumudu misingi ya matumizi ya teknolojia katika kilimo
		17.2 Kutumia teknolojia kuongeza tija katika kilimo	17.2.1 Kutumia teknolojia kuongeza tija katika kilimo
		17.3 Kufanya kazimradi ya kilimo	17.3.1 Kubuni na kufanya kazimradi ya kilimo
18	Historia ya Tanzania na Maadili	18.1 Kulinda historia ya Tanzania, urithi na maadili ya Taifa	18.1.1 Kumudu historia, utambulisho na maadili ya Taifa 18.1.2 Kutathmini mchango wa historia na urithi katika kuchangia maendeleo ya Taifa 18.1.3 Kutumia fursa mbalimbali zitokanazo na historia na urithi wa Tanzania kujenga ushirikiano na kukuza biashara ya kimataifa
		18.2 Kumudu historia ya Tanzania na maadili kabla ya ukoloni	18.2.1 Kutathmini vichocheo vya maendeleo ya jamii za Kitanzania na maadili yake kabla ya ukoloni 18.2.2 Kuelezea uhusiano wa jamii za Kitanzania na jamii nyingine duniani kabla ya ukoloni 18.2.3 Kuhusianisha mapokeo ya mifumo ya kihistoria katika kuelezea maadili ya Kitanzania
		18.3 Kumudu historia ya Tanzania na maadili wakati wa ukoloni, 1890 -1960	18.3.1 Kutathmini ukoloni kama nguvu laini (<i>soft power</i>) ya kujenga mwelekeo mpya wa jamii 18.3.2 Kuchambua mchango wa ukoloni katika mfumo wa maadili ya Kitanzania
		18.4 Kumudu historia ya ujenzi wa Taifa na maadili yake katika kipindi cha 1961-1966	18.4.1 Kumudu chimbuko la ukoloni mamboleo 18.4.2 Kutathmini mabadiliko ya mifumo ya ulinzi na usalama wa Taifa 18.4.3 Kuchambua visababishi vya mabadiliko ya sera ya mambo ya nje na uhusiano wa kimataifa 18.4.4 Kutathmini mchango wa Mapinduzi Matukufu ya Zanzibar katika kudumisha uhuru, umoja na amani ya kitaifa
		18.5 Kutathmini ujenzi wa Taifa na maadili yake wakati wa Azimio la Arusha, 1967-1985	18.5.1 Kuchambua chimbuko la Azimio la Arusha na matokeo yake kiuchumi, kisiasa na kiutamaduni 18.5.2 Kutathmini nafasi ya Tanzania katika kujenga uhusiano wa kikanda

Na.	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
		18.6 Kutathmini historia ya Tanzania na maadili wakati wa uliberali, 1986 hadi sasa	18.6.1 Kutafsiri mabadiliko ya kiuchumi, kisiasa, kiutamaduni na kimaadili katika kipindi cha uliberali na utandawazi kuanzia 1986 hadi sasa
		18.7 Kufanya utafiti kuhusu historia ya Tanzania na maadili	18.7.1 Kujenga hoja kuhusu historia ya Tanzania na maadili kwa kutumia ushahidi uliotokana na tafiti
19	Michezo	19.1 Kukuza maendeleo ya michezo kitaifa na kimataifa	19.1.1 Kutathmini historia na maendeleo ya michezo Tanzania 19.1.2 Kutambua fursa zilizopo katika michezo kitaifa na kimataifa
		19.2 Kuhusianisha fiziolojia na michezo	19.2.1 Kutambua muundo na mifumo ya mwili wa binadamu 19.2.2 Kuhusianisha mifumo na mijongeo mbalimbali ya mwili wa binadamu katika michezo na miktadha mingine
		19.3 Kucheza michezo kwa ustadi	19.3.1 Kumudu mazoezi ya viungo mahsusi kwa michezo 19.3.2 Kujenga stadi za juu za michezo mbalimbali
		19.4 Kuratibu na kusimamia shughuli mbalimbali za michezo	19.4.1 Kujenga misingi ya uongozi, utawala na usimamizi wa michezo 19.4.2 Kuandaa shughuli za michezo na mashindano
		19.5 Kufanya kazimradi kuhusu michezo	19.5.1 Kubuni na kufanya kazimradi inayohusu michezo
20	Sanaa Sanifu (<i>Fine Art</i>)	20.1 Kukuza uelewa wa dhana, nadharia na kanuni za sanaa sanifu	20.1.1 Kuchambua fomu, vifaa, matumizi na usimamizi wa sanaa sanifu katika Afrika Mashariki na Afrika Magharibi
		20.2 Kutengeneza kazi za sanaa sanifu	20.2.1 Kutengeneza picha mnato na jongefu 20.2.2 Kukuza matumizi ya mbinu, vifaa vya nguo, uchapishaji wa skrini na sanamu kuunda kazi za sanaa 20.2.3 Kutengeneza maudhui halisi ya kuona na ya dhahania
		20.3 Kutumia TE-HAMA kubuni na kutengeneza kazi za sanaa sanifu	20.3.1 Kutumia programu za kompyuta kubuni na kutengeneza kazi za sanaa sanifu

Na.	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
		20.4 Kufanya kazim-radi ya sanaa sanifu	20.4.1 Kuandaa mkoba wa kazi bora za sanaa sanifu
21	Muziki (<i>Music</i>)	21.1 Kukuza uelewa wa dhana, nadharia na kanuni za muziki	21.1.1 Kukuza uelewa wa dhana, nadharia na kanuni za muziki 21.1.2 Kukuza uelewa wa misingi ya muziki
		21.2 Kufanya kazi za muziki	21.2.1 Kufanya utafiti wa soko kwa kina ili kutambua mahitaji ya hadhira 21.2.2 Kukuza umahiri wa kutunga muziki kwa lugha mbalimbali 21.2.3 Kukuza umahiri wa kuimba nyimbo za kitamaduni na za kigeni 21.2.4 Kukuza umahiri wa kupiga ala za muziki za kiasili na za kigeni 21.2.5 Kumudu maadili katika tasnia ya muziki
		21.3 Kutumia TEHAMA katika shughuli za muziki	21.3.1 Kukuza umahiri wa kuandika muziki kwa kutumia programu za kompyuta 21.3.2 Kukuza umahiri wa matumizi ya TEHAMA katika uzalishaji wa muziki 21.3.3 Kukuza matumizi ya TEHAMA katika kuhifadhi na kusambaza kazi za muziki kwa kuzingatia sheria za hakimiliki
22	Sanaa za Maonyesho (<i>Theatre Arts</i>)	22.1 Kukuza uelewa wa dhana, nadharia, misingi na kanuni za sanaa za maonyesho	22.1.1 Kuelezea maendeleo ya sanaa za maonyesho na matapo yake 22.1.2 Kuelezea historia, misingi na kanuni za uandishi, uigizaji na uongozaji wa kazi za sanaa za maonyesho 22.1.3 Kutambua haki na wajibu wa msanii 22.1.4 Kumudu mbinu na kanuni za kubaini maeneo ya kufanyia sanaa za maonyesho 22.1.5 Kumudu kanuni za kusimamia matamasha ya sanaa za maonyesho
		22.2 Kufanya sanaa za maonyesho	22.2.1 Kuandika kazi za sanaa za maonyesho kwa ajili ya jukwaa, filamu, redio na televisheni 22.2.2 Kuigiza na kuongoza kazi za sanaa za maonyesho za jukwaani, filamu, redio na televisheni 22.2.3 Kuandaa maeneo ya kufanyia maonyesho na kusimamia matamasha 22.2.4 Kutumia TEHAMA kutengeneza vipindi vya televisheni, filamu na michezo ya kuigiza ya redioni 22.2.5 Kuzingatia maadili katika uandaaji na uwasilishaji wa kazi za sanaa za maonyesho

Na.	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
		22.3 Kutumia lugha kibunifu kutengeneza kazi za sanaa za maonyesho	22.3.1 Kumudu nadharia na kanuni zinazohusiana na lugha ya vitendo katika sanaa za maonyesho 22.3.2 Kutumia lugha ya vitendo katika kuandaa na kuwasilisha kazi za sanaa za maonyesho
23	Ushoni (<i>Textile and Garment Construction</i>)	23.1 Kutumia misingi na kanuni za utengenezaji wa mavazi	23.1.1 Kufanya majaribio ya kutambua na kuainisha nyuzi za nguo na mavazi (<i>cloth and garment</i>) mbalimbali 23.1.2 Kunakshi nguo na mavazi kwa kutumia mbinu mbalimbali (mfano <i>printing, tie and dye</i>) 23.1.3 Kubuni mavazi ya asili yanayotumika katika makabila mbalimbali ya Tanzania kwa kuzingatia kanuni za ushonaji
		23.2 Kumudu matumizi ya teknolojia kutafuta maarifa na stadi za ufumaji na ushonaji wa nguo	23.2.1 Kutumia TEHAMA kubuni na kuzalisha makunzi ya nguo 23.2.2 Kubuni maumbo mbalimbali ya nguo na mavazi (<i>cloth and garment</i>) kwa kutumia TEHAMA
		23.3 Kufanya kazim-radi ya ushoni	23.3.1 Kuandaa mkoba wa kazi wa sampuli za nguo na mavazi ya aina mbalimbali
24	Mawasiliano ya Kitaaluma (<i>Academic Communication</i>)	24.1 Kumudu kanuni za lugha ya Kiingereza	24.1.1 Kuonesha uelewa wa kanuni za msingi na matumizi ya lugha ya Kiingereza (k.m. sintaksia, matamshi, sarufi ya lugha n.k) 24.1.2 Kutumia kanuni za lugha kuunda sentensi, aya, na matini. (k.m insha, ripoti, wasifukazi, barua, n.k)
		24.2 Kutumia stadi za mawasiliano ya kitaaluma	24.2.1 Kumudu matumizi ya Kiingereza kuwasiliana kitaaluma 24.2.2 Kuandaa nyaraka mbalimbali kwa Kiingereza 24.2.3 Kutumia TEHAMA kutafuta taarifa za kitaaluma 24.2.4 Kuandaa na kufanya mawasilisho ya kitaaluma kwa Kiingereza 24.2.5 Kutumia vielelezo kwenye nyaraka za kitaaluma 24.2.6 Kumudu matumizi sahihi ya lugha isiyotumia maneno kuwasiliana katika miktadha ya kitaaluma
25	Elimu ya Biashara	25.1 Kumudu misingi ya biashara	25.1.1 Kukuza uelewa wa misingi na kanuni za biashara
		25.2 Kukuza uelewa wa mazingira ya kuendesha biashara	25.2.1 Kumudu misingi ya sera na sheria za uendeshaji wa biashara ya kati nchini Tanzania

Na.	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
		25.3 Kufanya kazi mradi	25.3.1 Kuandaa mpango wa biashara ya kati (Business plan)
26	Uhasibu	26.1 Kumudu misingi ya uhasibu	26.1.1 Kuelewa dhana, nadharia na kanuni za uhasibu 26.1.2 Kuandaa mpango kazi wa kiasibu
		26.2 Kuandaa taarifa za kiasibu	26.2.1 Kumudu utunzaji wa mahesabu ya biashara 26.2.2 Kubaini makosa katika miamala ya kibiashara na kuyarekebisha 26.2.3 Kutumia kanuni za uhasibu katika shughuli za biashara
		26.3 Kuzingatia miongozo na maadili ya taaluma ya uhasibu	26.3.1 Kumudu miongozo na kanuni za maadili ya uhasibu
		26.4 Kumudu matumizi ya TEHAMA kuchambua taarifa za fedha	26.4.1 Kutumia programu za kompyuta kufanya uchambuzi wa kifedha
27	Uchumi	27.1 Kumudu misingi ya uchumi	27.1.1 Kumudu dhana, misingi na kanuni zinazotumika katika uchumi 27.1.2 Kutumia nadharia za kiuchumi kuelezea hali halisi ya uchumi kitaifa na kimataifa 27.1.3 Kutumia dhana za kiuchumi kutafsiri maendeleo ya kisiasa na kijamii
		27.2 Kufanya kazimradi ya kiuchumi	27.2.1 Kubuni na kufanya utafiti kuhusu tatizo la kiuchumi katika jamii
28	Fasihi ya Kiswahili	28.1 Kumudu dhana na misingi ya fasihi	28.1.1 Kukuza uelewa wa dhana ya fasihi 28.1.2 Kutathmini nadharia za chimbuko la fasihi 28.1.3 Kuchambua uhusiano kati ya fasihi simulizi na fasihi andishi 28.1.4 Kuhusianisha fasihi ya Kiswahili na fasihi kwa Kiswahili 28.1.5 Kutathmini maendeleo ya fasihi kitaifa na kimataifa
		28.2 Kutathmini kazi za fasihi	28.2.1 Kuonesha uelewa wa misingi ya kutathmini kazi za fasihi 28.2.2 Kutathmini nadharia za uhakiki wa kazi za fasihi 28.2.3 Kuhakiki kazi za fasihi kwa kutumia misingi na nadharia mbalimbali 28.2.4 Kutumia fasihi kutathmini maadili na mitazamo katika jamii

Na.	Somo	Umahiri Mkuu	Umahiri Mahususi
		28.3Kujenga ujumi	28.3.1 Kumudu mbinu zinazotumika kujenga ujumi katika kazi za fasihi 28.3.2 Kutathmini maana mbalimbali za kazi za fasihi 28.3.3 Kutumia fasihi kujenga hoja zenye mantiki na ushawishi
		28.4Kubuni kazi changamani za fasihi	28.4.1 Kutambua fursa zinazotokana na kazi za fasihi ya Kiswahili 28.4.2 Kumudu kanuni za utunzi wa kazi za fasihi 28.4.3 Kutunga kazi bora za fasihi
29	Literature in English	29.1Demonsrate mastery of the concepts and principles of literature	29.1.1 Demonstrate a broad understanding of the concepts of literature 29.1.2 Evaluate theories of the origin and development of literature nationally and internationally 29.1.3 Explain the origin and development of African literature in English 29.1.4 Assess the contribution of Tanzanian writers to the development of Tanzanian literature in English 29.1.5 Analyse the relationship between folklore (oral literature, material culture, social folk custom and performing folk arts) and written literature
		29.2Appreciate literary works	29.2.1 Exhibit an in-depth understanding of elements of literature 29.2.2 Analyse literary criticim theories 29.2.3 Analyse critically pre-colonial, colonial, liberation, and post-colonial literatures 29.2.4 Analyse the nexus between literature and politics, aesthetics and social inequalities
		29.3Demonstrate mastery of argumentative skills	29.3.1 Evaluate the effectiveness of various elements of form in shaping meaning 29.3.2 Use literary works to build rational arguments and judgements 29.3.3 Use literature to adapt and manage new communicative contexts
		29.4Create literary works	29.4.1 Demonstrate mastery of the principles of composing literary works 29.4.2 Identify opportunities created by literary works 29.4.3 Compose original literary works

Kiambatisho Na. 5(a): Masomo, Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi –Stashahada ya Ualimu (Msingi)

Maeneo ya Ujifunzaji	Masomo	Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi
Misingi ya Kinadharia (<i>Theoretical Foundation of Teaching Profession</i>)	1 Falsafa na Maadili ya Ualimu	1.1 Kumudu falsafa na maadili ya ualimu	1.1.1 Kuchambua falsafa na misingi ya elimu 1.1.2 Kutambua maadili, wajibu na haki ya mwalimu wa elimu ya msingi
	2 Saikolojia na Sosholojia ya Elimu	2.1 Kumudu saikolojia ya elimu katika ufundishaji na ujifunzaji	2.1.1 Kumudu misingi ya saikolojia ya elimu 2.1.2 Kuchambua hatua za makuzi na maendeleo ya mtoto katika ujifunzaji 2.1.3 Kumudu nadharia na kanuni za ujifunzaji 2.1.4 Kumudu stadi za ushauri na unasihi kwa mwanafunzi
		2.2 Kumudu sosholojia ya elimu katika ujifunzaji na ufundishaji	2.2.1 Kumudu misingi ya sosholojia ya elimu 2.2.2 Kuchambua masuala ya kijamii yanayoathiri malezi na ujifunzaji
	3 Mitaala na Ufundishaji	3.1 Kumudu mtaala wa Elimu ya Msingi	3.1.1 Kuchambua mtaala wa Elimu ya Msingi na vifaa vyake 3.1.2 Kuchambua masuala mtambuka katika elimu 3.1.3 Kutafsiri mtaala katika programu ya ufundishaji na ujifunzaji
4 Upimaji na Tathmini	4.1 Kumudu misingi ya upimaji na tathmini katika elimu ya msingi	4.1.1 Kuchambua mbinu za upimaji na tathmini kwa kuzingatia ujenzi wa umahiri 4.1.2 Kumudu mbinu za kuandaa zana za upimaji wa maendeleo ya ujifunzaji kwa kuzingatia ujenzi wa umahiri	
Mbinu za Ufundishaji	5 Mbinu za Ufundishaji na Ujifunzaji wa	5.1 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa lugha	5.1.1 Kuchambua mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa lugha katika elimu ya msingi

Maeneo ya Ujifunzaji	Masomo	Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi
	Masomo ya Lugha ¹	katika elimu ya msingi	5.1.2 Kumudu mbinu za kufundishia stadi za kusikiliza kulingana na ngazi ya darasa husika 5.1.3 Kumudu mbinu za kufundisha matamshi kwa kuzingatia ngazi husika 5.1.4 Kumudu mbinu za kufundishia stadi za kuzungumza kwa kuzingatia ngazi ya darasa 5.1.5 Kumudu matumizi ya mbinu za kufundishia msamiati 5.1.6 Kumudu mbinu za kufundisha stadi za kusoma kwa kuzingatia ngazi husika 5.1.7 Kumudu mbinu za kufundisha stadi za uandishi kwa kuzingatia ngazi husika 5.1.8 Kumudu ufaraguzi na matumizi ya teknolojia na vifaa vingine saidizi katika ufundishaji na ujifunzaji 5.1.9 Kumudu mbinu za kufundishia sarufi kwa kuzingatia ngazi ya darasa husika 5.1.10 Kumudu matumizi ya mbinu za ufundishaji na ujifunzaji nje ya darasa mbalimbali katika kuratibu shughuli nje ya darasa
	6 Mbinu za Ufundishaji na Ujifunzaji wa Sayansi	6.1 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa Sayansi katika elimu ya msingi	6.1.1 Kuchambua mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa Sayansi 6.1.2 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa nadharia, uchunguzi na majaribio ya kisayansi 6.1.3 Kumudu ufaraguzi na matumizi ya teknolojia na vifaa vingine saidizi katika ufundishaji na ujifunzaji wa Sayansi

¹ Mwalimu tarajali wa lugha atajifunza mbinu za kufundisha angalau lugha moja kati ya Kiswahili, Kiingereza, Kifaransa, Kichina na Kiarabu

Maeneo ya Ujifunzaji	Masomo	Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi
			6.1.4 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji nje ya darasa
		6.2 Kumudu matumizi ya teknolojia na vifaa vingine saidizi katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia ujenzi wa umahiri	6.2.1 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa namna ya kubuni programu sahili za TEHAMA
	7 Mbinu za Ufundishaji na Ujifunzaji wa Hisabati	7.1 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa Hisabati katika elimu ya msingi	7.1.1 Kuchambua mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa Hisabati katika elimu ya msingi 7.1.2 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa dhana ya namba 7.1.3 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa vipimo, maumbo na aljebra 7.1.4 Kumudu ufaraguzi na matumizi ya teknolojia na vifaa vingine saidizi katika ufundishaji na ujifunzaji wa Hisabati 7.1.5 Kuchambua mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa takwimu na fedha 7.1.6 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa Hisabati nje ya darasa
	8 Mbinu za Ufundishaji na Ujifunzaji wa Jiografia na Mazingira	8.1 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa Jiografia na Mazingira katika elimu ya msingi	8.1.1 Kuchambua mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa Jiografia na Mazingira 8.1.2 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa ramani 8.1.3 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa mfumo wa jua 8.1.4 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa sura ya nchi, rasilimali na matumizi yake

Maeneo ya Ujifunzaji	Masomo	Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi
			<p>8.1.5 Kumudu ufaraguzi na matumizi ya teknolojia na vifaa vingine saidizi katika ufundishaji na ujifunzaji wa Jiografia na Mazingira</p> <p>8.1.6 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa uwiano baina ya mtawanyiko wa watu, shughuli za uzalishaji mali na matumizi ya rasilimali</p> <p>8.1.7 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa afya ya mazingira na tabianchi</p> <p>8.1.8 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa Jiografia na Mazingira nje ya darasa</p>
	<p>9 Mbinu za Ufundishaji na Ujifunzaji wa Historia ya Tanzania na Maadili</p>	<p>9.1 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa Historia ya Tanzania na Maadili katika elimu ya msingi</p>	<p>9.1.1 Kuchambua mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa Historia ya Tanzania na Maadili katika elimu ya msingi</p> <p>9.1.2 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa ulinzi wa historia, urithi na maadili ya Tanzania</p> <p>9.1.3 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa maarifa ya jamii inayomzunguka</p> <p>9.1.4 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa ushirikiano baina ya jamii za Kitanzania katika uhusiano wa kijamii na kiuchumi</p> <p>9.1.5 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa maendeleo ya jamii za Kitanzania na maadili yake kabla ya ukoloni</p> <p>9.1.6 Kumudu ufaraguzi na matumizi ya teknolojia na vifaa vingine saidizi katika ufundishaji na</p>

Maeneo ya Ujifunzaji	Masomo	Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi
			ujifunzaji wa Historia ya Tanzania na Maadili 9.1.7 Kumudu mbinu za ujifunzaji na ufundishaji wa maendeleo na maadili ya jamii za Kitanzania wakati na baada ya ukoloni 9.1.8 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa historia ya ujenzi wa Taifa na maadili katika kipindi cha 1961 hadi sasa 9.1.9 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa Historia ya Tanzania na Maadili nje ya darasa
	10 Mbinu za Ufundishaji na Ujifunzaji wa Sanaa na Michezo	10.1 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa Sanaa na Michezo katika elimu ya msingi	10.1.1 Kuchambua mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa Sanaa na Michezo katika elimu ya msingi 10.1.2 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa maigizo 10.1.3 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa uimbaji na upigaji wa ala za muziki 10.1.4 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa uchoraji 10.1.5 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa ufinyanzi 10.1.6 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa utengenezaji wa vitu mbalimbali kwa kutumia makunzi 10.1.7 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa mazoezi ya viungo 10.1.8 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa michezo
Ualimu kwa Vitendo	11 Ualimu kwa Vitendo	11.1 Kuandaa mazingira ya ujifunzaji na ufundishaji katika elimu ya msingi	11.1.1 Kuandaa somo kwa kutumia mtaala, vifaa vyake na teknolojia kwa kuzingatia ujenzi wa umahiri

Maeneo ya Ujifunzaji	Masomo	Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi
			<p>11.1.2 Kuandaa zana za ujifunzaji na ufundishaji kwa kuzingatia ujenzi wa umahiri</p> <p>11.1.3 Kuandaa darasa salama, chang-amshi na jumuishi</p>
		11.2 Kuwezesha ujifunzaji katika elimu ya msingi kwa kuzingatia ujenzi wa umahiri	<p>11.2.1 Kusimamia darasa katika ufundishaji na ujifunzaji</p> <p>11.2.2 Kutumia mbinu, teknolojia na vifaa vingine saidizi katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia ujenzi wa umahiri</p> <p>11.2.3 Kuchopeka masuala mtambuka katika ufundishaji na ujifunzaji</p> <p>11.2.4 Kuchopeka matumizi ya TEHAMA katika ufundishaji na ujifunzaji</p> <p>11.2.5 Kutumia mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa darasa kubwa katika mazingira jumuishi</p> <p>11.2.6 Kuratibu shughuli za ujifunzaji nje ya darasa</p> <p>11.2.7 Kupima, kutathmini na kutoa mrejesho wa maendeleo ya ujifunzaji kwa kuzingatia ujenzi wa umahiri</p> <p>11.2.8 Kutoa ushauri na unasihi kwa mwanafunzi</p>
Masomo ya jumla	12 Elimu Jumuishi	12.1 Kumudu misingi ya elimu jumuishi	<p>12.1.1 Kuchambua dhana ya elimu jumuishi</p> <p>12.1.2 Kumudu mbinu za kumtambua mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu katika ujifunzaji</p> <p>12.1.3 Kumudu mbinu za kutoa afua stahiki kwa mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu ya ujifunzaji</p>
		12.2 Kumudu misingi ya kuwezesha ujifunzaji	12.2.1 Kumudu matumizi ya mbinu na zana zinazozingatia mahitaji ya ujifunzaji wa kila mwanafunzi

Maeneo ya Ujifunzaji	Masomo	Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi
		wa kila mwanafunzi katika mazingira jumishi	
Lugha na Mawasiliano	13 Mawasiliano ya Kitaalamu kwa Walimu	13.1 Kumudu kuwasiliana kitaalamu	<p>13.1.1 Kuwasilisha taarifa za kitaaluma katika muktadha wa darasani kwa kutumia lugha stahiki</p> <p>13.1.2 Kuwasilisha taarifa za kutaalamu katika muktadha wa nje ya darasa kwa kutumia lugha stahiki</p> <p>13.1.3 Kutumia lugha stahiki kutengeneza mazingira wezeshi ya ujifunzaji</p> <p>13.1.4 Kujenga tabia ya kusikiliza kwa umakini na kwa kujali</p> <p>13.1.5 Kuwasiliana kwa ufanisi kwa kutumia Lugha ya Alama ya Tanzania (LAT)</p>
	14 Professional Communication for Teachers	14.1 Demonstrate ability to communicate professionally	<p>14.1.1 Communicate academic information in the classroom using appropriate language</p> <p>14.1.2 Communicate professional information outside the classroom using appropriate language</p> <p>14.1.3 Create a supportive learning environment through appropriate use of language</p> <p>14.1.4 Practise active listening and attending behaviour</p> <p>14.1.5 Communicate effectively in TSL</p>

**Kiambatisho Na. 5(b): Masomo, Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi –Stashahada ya Ualimu
(Elimu Maalumu)**

Maeneo ya Ujifunzaji	Masomo	Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi
Misingi ya Kinadharia (<i>Theoretical Foundation of Teaching Profession</i>)	1. Falsafa na Maadili ya Ualimu	1.1 Kumudu falsafa na maadili ya ualimu	1.1.1 Kuchambua falsafa na misingi ya elimu 1.1.2 Kutambua maadili, wajibu na haki ya mwalimu wa elimu ya msingi
	2 Saikolojia na Sosholojia ya Elimu	2.1 Kumudu saikolojia ya elimu katika ufundishaji na uji-funzaji	2.1.1 Kumudu misingi ya saikolojia ya elimu 2.1.2 Kuchambua hatua za makuzi na maendeleo ya mtoto katika ujifunzaji 2.1.3 Kumudu nadharia na kanuni za ujifunzaji 2.1.4 Kumudu stadi za ushauri na unasihi kwa mwanafunzi
		2.2 Kumudu sosholojia ya elimu katika ujifunzaji na ufundishaji	2.2.1 Kumudu misingi ya sosholojia ya elimu 2.2.2 Kuchambua masuala ya kijamii yanayoathiri malezi na ujifunzaji
	3 Mitaala na Ufundishaji	3.1 Kumudu mtaala wa elimu ya msingi	3.1.1 Kuchambua mtaala wa elimu ya msingi na vifaa vyake 3.1.2 Kuchambua masuala mtambuka katika elimu 3.1.3 Kutafsiri mtaala katika programu ya ufundishaji na ujifunzaji
4 Upimaji na Tathmini	4.1 Kumudu misingi ya upimaji na tathmini katika elimu ya msingi	4.1.1 Kuchambua mbinu za upimaji na tathmini kwa kuzingatia ujenzi wa umahiri 4.1.2 Kumudu mbinu za kuandaa zana za upimaji wa maendeleo ya ujifunzaji kwa kuzingatia ujenzi wa umahiri	
Mbinu za Ufundishaji na Ujifunzaji	5 Mbinu za Ufundishaji na Uji-funzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni*	5.1 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni	5.1.1 Kuchambua mbinu mbalimbali za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni 5.1.2 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa stadi za kusoma kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni

Maeneo ya Ujifunzaji	Masomo	Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi
			5.1.3 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa stadi za kuandika kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni 5.1.4 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa stadi za hisabati kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni 5.1.5 Kumudu mbinu za mafunzo kabilishi na mjongeo kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa uoni 5.1.6 Kumudu mbinu za ujifunzaji nje ya darasa kwa wanafunzi wenye ulemavu wa uoni
	6 Mbinu za Ufundishaji na Ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi*	6.1 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi	6.1.1 Kuchambua mbinu mbalimbali za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwi 6.1.2 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa stadi za kusoma kwa mwanafunzi mwenye uziwi 6.1.3 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa stadi za kuandika kwa mwanafunzi mwenye uziwi 6.1.4 Kumudu mbinu za ujifunzaji nje ya darasa kwa mwanafunzi wenye uziwi
	7 Mbinu za Ufundishaji na Ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwikutoona*	7.1 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwikutoona	7.1.1 Kuchambua mbinu mbalimbali za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye uziwikutoona 7.1.2 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa stadi za kusoma kwa mwanafunzi mwenye uziwikutoona 7.1.3 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa stadi za kuandika kwa mwanafunzi mwenye uziwikutoona 7.1.4 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa stadi za hisabati kwa mwanafunzi mwenye uziwikutoona

Maeneo ya Ujifunzaji	Masomo	Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi
			7.1.5 Kumudu mbinu za mafunzo kabilishi na mjongoe kwa mwanafunzi mwenye uziwikutoona 7.1.6 Kumudu mbinu za ujifunzaji nje ya darasa kwa wanafunzi wenye uziwikutoona
	8 Mbinu za Ufundishaji na Ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili*	8.1 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili	8.1.1 Kuchambua mbinu mbalimbali za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili 8.1.2 Kumudu mbinu za urekebishaji wa tabia kwa mwanafunzi mwenye ulemavu wa akili 8.1.3 Kumudu mbinu za ujifunzaji nje ya darasa kwa wanafunzi wenye ulemavu wa akili
	9 Mbinu za Ufundishaji na Ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye usonji*	9.1 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye usonji	9.1.1 Kuchambua mbinu mbalimbali za ufundishaji na ujifunzaji wa mwanafunzi mwenye usonji 9.1.2 Kumudu mbinu za urekebishaji wa tabia, uchangamani na mawasiliano kwa mwanafunzi mwenye usonji 9.1.3 Kumudu mbinu za ujifunzaji nje ya darasa kwa wanafunzi wenye usonji
	10 Mbinu za Ufundishaji na Ujifunzaji wa Sayansi	10.1 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa Sayansi katika elimu ya msingi	10.1.1 Kuchambua mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa Sayansi 10.1.2 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa nadharia, uchunguzi na majaribio ya kisayansi 10.1.3 Kumudu ufaraguzi na matumizi ya teknolojia na vifaa vingine saidizi katika ufundishaji na ujifunzaji wa Sayansi 10.1.4 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji nje ya darasa
		10.2 Kumudu matumizi ya teknolojia na vifaa vingine	10.2.1 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa namna ya kubuni programu sahili za TEHAMA

Maeneo ya Ujifunzaji	Masomo	Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi
		saidizi katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia ujenzi wa umahiri	
	11 Mbinu za Ufundishaji na Ujifunzaji wa Hisabati	11.1 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa Hisabati katika elimu ya msingi	11.1.1 Kuchambua mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa Hisabati katika elimu ya msingi 11.1.2 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa dhana ya namba 11.1.3 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa vipimo, maumbo na aljebra 11.1.4 Kumudu ufaraguzi na matumizi ya teknolojia na vifaa vingine saidizi katika ufundishaji na ujifunzaji wa Hisabati 11.1.5 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa takwimu na fedha 11.1.6 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa Hisabati nje ya darasa

Maeneo ya Ujifunzaji	Masomo	Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi
	12 Mbinu za Ufundishaji na Ujifunzaji wa Jiografia na Mazingira	12.1 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa Jiografia na Mazingira katika elimu ya msingi	12.1.1 Kuchambua mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa Jiografia na Mazingira 12.1.2 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa ramani 12.1.3 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa mfumo wa jua 12.1.4 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa sura ya nchi, rasilimali na matumizi yake 12.1.5 Kumudu ufaraguzi na matumizi ya teknolojia na vifaa vingine saidizi katika ufundishaji na ujifunzaji wa Jiografia na Mazingira 12.1.6 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa uwiano baina ya mtawanyiko wa watu, shughuli za uzalishaji mali na matumizi ya rasilimali 12.1.7 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa afya ya mazingira na tabianchi 12.1.8 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa Jiografia na Mazingira nje ya darasa
	13 Mbinu za Ufundishaji na Ujifunzaji wa Historia ya Tanzania na Maadili	13.1 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa Historia ya Tanzania na Maadili katika elimu ya msingi	13.1.1 Kuchambua mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa Historia ya Tanzania na Maadili katika elimu ya msingi 13.1.2 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa ulinzi wa historia, urithi na maadili ya Tanzania 13.1.3 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa maarifa ya jamii inayomzunguka 13.1.4 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa ushirikiano baina ya jamii za Kitanzania katika uhusiano wa kijamii na kiuchumi

Maeneo ya Ujifunzaji	Masomo	Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi
			<p>13.1.5 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa maendeleo ya jamii za Kitanzania na maadili yake kabla ya ukoloni</p> <p>13.1.6 Kumudu ufaraguzi na matumizi ya teknolojia na vifaa vingine saidizi katika ufundishaji na ujifunzaji wa Historia ya Tanzania na Maadili</p> <p>13.1.7 Kumudu mbinu za ufundishaji wa maendeleo ya jamii za Kitanzania na maadili yake wakati na baada ya ukoloni</p> <p>13.1.8 Kumudu mbinu za ufundishaji wa historia ya ujenzi wa Taifa na maadili katika kipindi cha 1961 hadi sasa</p> <p>13.1.9 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa Historia ya Tanzania na Maadili nje ya darasa</p>
	<p>14 Mbinu za Ufundishaji na Ujifunzaji wa Sanaa na Michezo</p>	<p>14.1 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa Sanaa na Michezo katika elimu ya msingi</p>	<p>14.1.1 Kuchambua mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa Sanaa na Michezo katika elimu ya msingi</p> <p>14.1.2 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa maigizo</p> <p>14.1.3 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa uimbaji na upigaji wa ala za muziki</p> <p>14.1.4 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa uchoraji</p> <p>14.1.5 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa ufinyanzi</p> <p>14.1.6 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa utengenezaji wa vitu mbalimbali kwa kutumia makunzi</p> <p>14.1.7 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa mazoezi ya viungo</p> <p>14.1.8 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa michezo</p>

Maeneo ya Ujifunzaji	Masomo	Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi
Ualimu kwa Vitendo	15 Ualimu kwa Vitendo	15.1 Kuandaa mazingira ya ujifunzaji na ufundishaji katika elimu ya msingi	15.1.1 Kuandaa somo kwa kutumia mtaala, vifaa vyake na teknolojia kwa kuzingatia ujenzi wa umahiri 15.1.2 Kuandaa zana za ujifunzaji na ufundishaji kwa kuzingatia ujenzi wa umahiri 15.1.3 Kuandaa darasa salama, changamshi na jumuishi
		15.2 Kuwezesha ujifunzaji katika elimu ya msingi kwa kuzingatia ujenzi wa umahiri	15.2.1 Kusimamia darasa katika ufundishaji na ujifunzaji 15.2.2 Kutumia mbinu, teknolojia na vifaa vingine saidizi katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia ujenzi wa umahiri 15.2.3 Kuchopeka masuala mtambuka katika ufundishaji na ujifunzaji 15.2.4 Kuchopeka matumizi ya TEHAMA katika ufundishaji na ujifunzaji 15.2.5 Kutumia mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa darasa kubwa katika mazingira jumuishi 15.2.6 Kuratibu shughuli za ujifunzaji nje ya darasa 15.2.7 Kupima, kutathmini na kutoa mrejesho wa maendeleo ya ujifunzaji kwa kuzingatia ujenzi wa umahiri 15.2.8 Kutoa ushauri na unasihi kwa mwanafunzi
Masomo ya jumla	16 Elimu Jumuishi	16.1 Kumudu misingi ya elimu jumuishi	16.1.1 Kuchambua dhana ya elimu jumuishi 16.1.2 Kumudu mbinu za kumtambua mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu katika ujifunzaji 16.1.3 Kumudu mbinu za kutoa afua stahiki kwa mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu ya ujifunzaji
		16.2 Kumudu misingi ya kuwezesha ujifunzaji wa kila	16.2.1 Kumudu matumizi ya mbinu na zana zinazozingatia mahitaji ya ujifunzaji wa kila mwanafunzi

Maeneo ya Ujifunzaji	Masomo	Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi
		mwanafunzi katika mazingira jumuisi	
Lugha na Mawasiliano	17 Mawasiliano ya Kitaalamu kwa Walimu	17.1 Kumudu kuwasiliana kitaalamu	<p>17.1.1 Kuwasilisha taarifa za kitaaluma katika muktadha wa darasani kwa kutumia lugha stahiki</p> <p>17.1.2 Kuwasilisha taarifa za kitaalamu katika muktadha wa nje ya darasa kwa kutumia lugha stahiki</p> <p>17.1.3 Kutumia lugha stahiki kutengeneza mazingira wezeshi ya ujifunzaji</p> <p>17.1.4 Kujenga tabia ya kusikiliza kwa umakini na kwa kujali</p> <p>17.1.5 Kuwasiliana kwa ufanisi kwa kutumia Lugha ya Alama ya Tanzania (LAT)</p>
	18 Professional Communication for Teachers	18.1 Demonstrate ability to communicate professionally	<p>18.1.1 Communicate academic information in the classroom using appropriate language</p> <p>18.1.2 Communicate professional information outside the classroom using appropriate language</p> <p>18.1.3 Create a supportive learning environment through appropriate use of language</p> <p>18.1.4 Practise active listening and attending behaviour</p> <p>18.1.5 Communicate effectively in TSL</p>

*Mwalimu tarajali atachagua kujifunza mbinu za fani mbili tu za elimu maalumu. Aidha, atajifunza mbinu za kufundisha somo moja kutoka katika mtaala wa elimu ya awali au elimu ya msingi

Kiambatisho Na. 5(c): Masomo, Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi –Stashahada ya Ualimu

(Elimu ya Awali)

Maeneo ya Ujifunzaji	Masomo	Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi
Misingi ya Kinadharia (<i>Theoretical Foundation of Teaching Profession</i>)	1 Falsafa na Maadili ya Ualimu	1.1 Kumudu falsafa na maadili ya ualimu	1.1.1 Kuchambua falsafa na misingi ya elimu 1.1.2 Kutambua maadili, wajibu na haki ya mwalimu wa elimu ya msingi
	2 Saikolojia na Sosholojia ya Elimu	2.1 Kumudu saikolojia ya elimu katika ufundishaji na ujifunzaji	2.1.1 Kumudu misingi ya saikolojia ya elimu 2.1.2 Kuchambua hatua za makuzi na maendeleo ya mtoto katika ujifunzaji 2.1.3 Kumudu nadharia na kanuni za ujifunzaji 2.1.4 Kumudu stadi za ushauri na unasihi kwa mwanafunzi
		2.2 Kumudu sosholojia ya elimu katika ujifunzaji na ufundishaji	2.2.1 Kumudu misingi ya sosholojia ya elimu 2.2.2 Kuchambua masuala ya kijamii yanayoathiri malezi na ujifunzaji
	3 Mitaala na Ufundishaji	3.1 Kumudu mtaala wa elimu ya awali	3.1.1 Kuchambua mtaala wa elimu ya awali na vifaa vyake 3.1.2 Kuchambua masuala mtambuka katika elimu ya awali 3.1.3 Kutafsiri mtaala wa elimu ya awali katika programu ya ufundishaji na ujifunzaji
	4 Upimaji na Tathmini	4.1 Kumudu misingi ya upimaji na tathmini katika elimu ya awali	4.1.1 Kuchambua mbinu za upimaji na tathmini katika elimu ya awali kwa kuzingatia ujenzi wa umahiri 4.1.2 Kumudu mbinu za kuandaa zana za upimaji wa maendeleo ya ukuaji na ujifunzaji wa mtoto kwa kuzingatia ujenzi wa umahiri
		4.2 Kutumia matokeo ya upimaji kutathmini maendeleo ya mtoto	4.2.1 Kumudu mbinu za kutoa afua stahiki za kuboresha malezi, ujifunzaji na ufundishaji

Mbinu za Ufundishaji na Ujifunzaji	5 Mbinu za Ufundishaji na Ujifunzaji wa Elimu ya Awali, Darasa la I na la II	5.1 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji katika elimu ya awali	<p>5.1.1 Kumudu matumizi ya mbinu mbalimbali za ufundishaji na ujifunzaji katika elimu ya awali</p> <p>5.1.2 Kumudu matumizi ya mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa stadi za awali za Kuhesabu</p> <p>5.1.3 Kumudu matumizi ya mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa stadi za awali za Kusoma na Kuandika</p> <p>5.1.4 Kumudu ufaraguzi na matumizi ya teknolojia na vifaa vingine saidizi katika ufundishaji na ujifunzaji wa elimu ya awali</p> <p>5.1.5 Kumudu matumizi ya mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa stadi za Afya na Mazingira</p> <p>5.1.6 Kumudu matumizi ya mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa stadi za awali za Sanaa na Michezo</p> <p>5.1.7 Kumudu mbinu za ufundishaji na ujifunzaji nje ya darasa kwa watoto wa elimu ya awali</p>
Ualimu kwa Vitendo	6 Ualimu kwa Vitendo	<p>6.1 Kuandaa mazingira ya ujifunzaji na ufundishaji katika elimu ya awali</p> <p>6.2 Kuwezesha ujifunzaji katika darasa la awali kwa kuzingatia ujenzi wa umahiri</p>	<p>6.1.1 Kuandaa somo kwa kutumia mtaala na vifaa vyake</p> <p>6.1.2 Kuandaa zana za ufundishaji na ujifunzaji</p> <p>6.1.3 Kuandaa darasa salama, changamshi na jumuishi</p> <p>6.2.1 Kusimamia darasa katika ufundishaji na ujifunzaji</p> <p>6.2.2 Kutumia michezo na sanaa kama nyenzo ya ufundishaji na ujifunzaji</p> <p>6.2.3 Kutumia mbinu, teknolojia na vifaa vingine saidizi katika ufundishaji na ujifunzaji kwa kuzingatia ujenzi wa umahiri</p> <p>6.2.4 Kuchopeka masuala mtambuka katika malezi, ufundishaji na ujifunzaji</p> <p>6.2.5 Kuchopeka matumizi ya TEHAMA katika ufundishaji na ujifunzaji wa elimu ya awali</p>

			<p>6.2.6 Kutumia mbinu za ufundishaji na ujifunzaji wa darasa kubwa katika mazingira jumuishi</p> <p>6.2.7 Kupima, kutathmini na kutoa mrejesho wa maendeleo ya ukuaji na ujifunzaji wa mtoto kwa kuzingatia ujenzi wa umahiri</p> <p>6.2.8 Kutoa ushauri na unasihi katika malezi, ufundishaji na ujifunzaji wa mtoto</p>
Masomo ya jumla	7 Elimu Jumuishi	7.1 Kumudu misingi ya elimu jumuishi	<p>7.1.1 Kuchambua dhana ya elimu jumuishi</p> <p>7.1.2 Kumudu mbinu za kumtambua mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu katika ujifunzaji</p> <p>7.1.3 Kumudu mbinu za kutoa afua stahiki kwa mwanafunzi mwenye mahitaji maalumu ya ujifunzaji</p>
		7.2 Kumudu misingi ya kuwezesha ujifunzaji wa kila mwanafunzi katika mazingira jumuishi	<p>7.2.1 Kumudu matumizi ya mbinu na zana zinazozingatia mahitaji ya ujifunzaji wa kila mwanafunzi</p> <p>7.2.2 Kumudu mbinu za kuboresha mazingira ya malezi, ujifunzaji na ufundishaji katika mazingira jumuishi</p>
Lugha na Mawasiliano	8 Mawasiliano ya Kitaalamu kwa Walimu	8.1 Kumudu kuwasiliana kitaalamu	<p>8.1.1 Kuwasilisha taarifa za kitaaluma katika muktadha wa darasani kwa kutumia lugha stahiki</p> <p>8.1.2 Kuwasilisha taarifa za kitaalamu katika muktadha wa nje ya darasa kwa kutumia lugha stahiki</p> <p>8.1.3 Kutumia lugha stahiki kutengeneza mazingira wezeshi ya ujifunzaji</p> <p>8.1.4 Kujenga tabia ya kusikiliza kwa makini na kujali</p> <p>8.1.5 Kuwasiliana kwa ufanisi kwa kutumia Lugha ya Alama ya Tanzania (LAT)</p>

	9 Professional Communication for Teachers	9.1 Demonstrate ability to communicate professionally	<p>9.1.1 Communicate academic information in the classroom using appropriate language</p> <p>9.1.2 Communicate professional information outside the classroom using appropriate language</p> <p>9.1.3 Create a supportive learning environment through appropriate use of language</p> <p>9.1.4 Practise active listening and attending behaviour</p> <p>9.1.5 Communicate effectively in TSL</p>
--	---	---	---

Rasimu Mei 2023

Kiambatisho Na. 6: Masomo, Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi – Astashahada ya Elimu ya Ukufunzi wa Karakana/Maabara

Maeneo ya Ujifunzaji	Masomo	Umahiri Mkuu	Umahiri mahususi
Misingi ya Kinadharia (<i>Theoretical foundation of teaching profession</i>)	1. Misingi ya Ukufunzi wa Karakana/Maabara katika Elimu ya Amali	1.1. Kumudu misingi ya ualimu wa Elimu ya Amali	1.1.1. Kumudu maadili ya ualimu 1.1.2. Kumudu mbinu na kanuni za ujifunzaji wa elimu ya amali
		1.2. Kumudu Mtaala wa Elimu ya Amali	1.2.1. Kumudu maandalizi ya somo la vitendo
		1.3. Kumudu misingi ya kuwezesha ujifunzaji wa mwanafunzi katika mazingira jumuishi	1.3.1. Kumudu mbinu za kuboresha ufundishaji na ujifunzaji kwa vitendo katika elimu ya amali katika mazingira jumuishi
		1.4. Kumudu misingi ya upimaji na tathmini katika elimu ya amali	1.4.1. Kumudu mbinu za upimaji kwa vitendo katika elimu ya amali
	2. Usimamizi wa Karakana/Maabara	2.1. Kumudu misingi ya usimamizi wa karakana/maabara kwa kuzingatia afya na usalama	2.1.1. Kumudu misingi ya usimamizi wa karakana/maabara 2.1.2. Kumudu usimamizi wa afya na usalama ndani ya karakana/maabara

Kiambatisho Na. 7: Fani Kuu na Fani mahususi – Elimu ya Sekondari Hatua ya Chini (Elimu ya Amali) (*Rejea Moduli za VETA*)

Main fields and different occupations for o-level secondary education-vocational

S/No.	Main Fields	Different occupations
1	Electrical engineering	Electrical installation
		Bio-energy installation
		Wind power plants installation
		Solar energy installation
2	Mechanical engineering	Welding and fabrication
		Air conditioning and refrigeration
		Fitter machinist
		Fitter mechanics
		Ginnery fitting
		Steel fixing
3	Civil engineering	Masonry and brick-laying
		Civil drafting
		Boat building
		Carpentry and joinery
		Plumbing and pipe fitting
		Painting and sign writing
		Well drilling
4	Automotive engineering	Motorvehicle mechanics
		Auto-electric
		Auto-body repair
		Motor-cycle and tri-cycle mechanics
		Agro-mechanics
5	Transport and logistics	Travel operations
		Clearing and forwarding
6	Clothing and textile	Handloom weaving
		Finishing craft
		Basic knitting
		Designing, sewing and cloth technology (DSCT)
		Leather goods and footwear production
7	Agriculture and food processing	Meat processing and technology
		Oil seed processing
		Animal health and production
		Horticulture attendant
		Field crop production attendant
		Wood processing
		Bee keeping
		Fishing and fish processing
Aquaculture and fish processing		

8	Hospitality and Tourism	Front office operations
		Housekeeping
		Food production
		Food and beverage sales and services
		Tour guide
9	Commercial and business support services	Business operations assistance
		Secretarial
		Insurance
		Whole sale and retailing
		Geospatial technology
10	Printing	Printing Packaging
		Screen printing
		Binding and print finishing
11	Extraction and processing of minerals	Jewellery
		Salt extraction
		Gemology (Gemstone cutting, polishing and carving)
12	Cosmetology	Hair dressing
		Beauty therapy
		Fitness and nutrition
13	Creative arts*	Theatre arts
		Music
		Fine art
		Film and TV production
14	ICT and electronics	Computer maintenance
		Mobile phone repair
		Computer programming
		Computer graphic design
		Office machines maintenance
15	Sports*	Sports

*Umahiri mkuu na umahiri mahususi kwa Fani kuu za *Creative arts* na *Sports* umefafanuliwa kwenye kiambatisho namba 9.

Kiambatisho Na. 8 (a), (b), (c): Maeneo ya Ujifunzaji, Masomo, Umahiri Mkuu na Umahiri Mahususi Fani za Sanaa Bunifu na Michezo – Elimu ya Sekondari Hatua ya Chini (Elimu ya Amali)

Katika mchepuo huu wa Sekondari Hatua ya Chini– Elimu ya Amali (Elimu ya Michezo), wanafunzi wa kidato cha kwanza watakaolingia katika mkondo wa Elimu ya Amali na wa Elimu ya Jumla, watasoma kwa pamoja masomo matatu ya elimu ya michezo pamoja na masomo ya jumla yaliyopendekezwa.

Kidato cha pili, wanafunzi katika mkondo wa Elimu ya Amali watachagua michezo miwili na fani ambazo watazisa na kuboea hadi kidato cha nne.

(a) Fani ya Elimu ya Michezo

Eneo la uji-funzaji	Masomo	Umahiri mkuu	Umahiri mahususi
Elimu ya Michezo	1. Elimu ya Viungo na Michezo	1.1 Kuonesha tabia na mienendo bora katika michezo na maisha ya kila siku	1.1.1 Kutambua thamani ya michezo katika maisha ya mwanadamu 1.1.2 Kuzingatia miiko na maadili ya Kitanzania katika michezo
		1.2 Kuonesha utimamu wa mwili na akili katika michezo na shughuli mbalimbali	1.2.1 Kutambua vigezo vya utimamu wa mwili na akili katika michezo 1.2.2 Kuhusianisha vigezo vya utimamu wa mwili, akili na michezo ili kuongeza ufanisi kwa mwanamichezo 1.2.3 Kuzingatia shughuli mbalimbali za kuimarisha utimamu wa mwili na akili kwa mwanamichezo
		1.3 Kumudu michezo mbalimbali kwa ustadi	1.3.1 Kufanya mazoezi mbalimbali ya viungo 1.3.2 Kucheza michezo ya mipira 1.3.3 Kucheza michezo ya Raketi 1.3.4 Kucheza michezo ya Riadha 1.3.5 Kucheza michezo wa kuogelea 1.3.6 Kucheza michezo ya ulingoni 1.3.7 Kuzingatia misingi na mbinu za ufundishaji wa michezo 1.3.8 Kuzingatia sheria na kanuni za michezo
	2. Afya na Usalama katika Michezo	2.1 Kuimarisha afya na usalama katika michezo	2.1.1 Kuzingatia usalama wa washiriki, vifaa na mazingira ya michezo 2.1.2 Kutambua athari za tabia hatarishi katika michezo 2.1.3 Kutumia lishe bora katika michezo 2.1.4 Kutoa huduma ya kwanza

	3. Uongozi na Usimamizi katika Michezo	3.1 Kuratibu na kusimamia shughuli mbalimbali za michezo	3.1.1 Kujenga dhana ya uongozi, utawala na usimamizi wa michezo 3.1.2 Kuandaa shughuli za michezo na mashindano 3.1.3 Kufanya utafiti sahili ili kutatua changamoto za michezo katika jamii 3.1.4 Kuratibu na kusimamia shughuli za michezo
		3.2 Kukuza maendeleo ya michezo kitaifa na kimataifa	3.2.1 Kutathmini historia na maendeleo ya michezo kitaifa na kimataifa 3.2.2 Kutambua fursa zilizopo kutokana na maendeleo ya michezo

(b) Fani ya Muziki

Eneo la ujifunzaji	Fani	Umahiri mkuu	Umahiri mahususi
Muziki	1. Utunzi wa muziki	1.1 Kutunga muziki katika mitindo mbalimbali	1.1.1. Kumudu dhana za msingi za nadharia ya muziki 1.1.2. Kuonesha umahiri wa msingi wa kupiga ala za muziki za asili na za kigeni 1.1.3. Kutumia TEHAMA kutunga na kupangilia muziki wa sauti na wa ala katika mitindo mbalimbali kwa kuzingatia maadili 1.1.4. Kutumia TEHAMA kuhifadhi kazi za muziki kwa kuzingatia sheria za hakimiliki 1.1.5. Kutumia TEHAMA kutafuta soko na kutangaza kazi za muziki
	2. Uimbaji	2.1 Kuimba nyimbo katika mitindo mbalimbali ya muziki	2.1.1 Kumudu dhana za msingi za nadharia ya muziki 2.1.2 Kumudu kanuni na mbinu za kuimba nyimbo katika mitindo mbalimbali ya muziki 2.1.3 Kuimba nyimbo katika mitindo ya muziki ya kitamaduni na ya kigeni kwa kuzingatia maadili 2.1.4 Kutumia TEHAMA kuhifadhi kazi za muziki kwa kuzingatia sheria za hakimiliki

			2.1.5 Kutumia TEHAMA kutafuta soko na kutangaza kazi za muziki
	3. Upigaji wa ala za muziki	3.1 Kupiga ala mbalimbali za muziki	<p>3.1.1 Kumudu dhana za msingi za nadharia ya muziki</p> <p>3.1.2 Kumudu kanuni na mbinu za upigaji wa ala mbalimbali za muziki kwa kuzingatia kanuni za afya na usalama</p> <p>3.1.3 Kupiga ala mbalimbali za asili na za kigeni katika mitindo mbalimbali ya muziki kwa kuzingatia maadili</p> <p>3.1.4 Kutumia TEHAMA kuhifadhi kazi za muziki kwa kuzingatia sheria za hakimiliki</p> <p>3.1.5 Kutumia TEHAMA kutafuta soko na kutangaza kazi za muziki</p>
	4. Uzalishaji wa muziki	4.1 Kuzalisha muziki katika mitindo mbalimbali	<p>4.1.1 Kumudu dhana za msingi za nadharia ya muziki</p> <p>4.1.2 Kuonesha umahiri wa msingi katika upigaji wa ala za muziki za asili na za kigeni</p> <p>4.1.3 Kutumia TEHAMA kuzalisha muziki katika mitindo mbalimbali kwa kuzingatia maadili</p> <p>4.1.4 Kutumia TEHAMA kuhifadhi kazi za muziki kwa kuzingatia sheria za hakimiliki</p> <p>4.1.5 Kutumia TEHAMA kutafuta soko na kutangaza kazi za muziki</p>
	5. Teknolojia ya sauti	5.1 Kutumia vifaa vya muziki kwa ajili ya uzalishaji wa sauti	<p>5.1.1 Kumudu dhana ya sauti katika muziki</p> <p>5.1.2 Kufunga na kusimamia vifaa vya sauti kwa kuzingatia kanuni za afya na usalama</p> <p>5.1.3 Kuchanganya sauti wakati wa maonesho ya muziki</p> <p>5.1.4 Kuzalisha sauti wakati wa maonesho ya muziki</p>

(c) Fani ya Sanaa za Maonyesho

Eneo la ujifunzaji	Fani	Umahiri mkuu	Umahiri mahususi
Sanaa za Maonyesho	1. Uigizaji	1.1 Kuigiza michezo ya jukwaani, filamu na televisheni	1.1.1 Kumudu dhana, historia na nadharia za uigizaji 1.1.2 Kumudu kanuni na misingi ya uigizaji 1.1.3 Kutumia lugha kibunifu katika uigizaji 1.1.4 Kumudu aina mbalimbali za michezo ya kuigiza 1.1.5 Kuzingatia maadili wakati wa uigizaji 1.1.6 Kuzingatia kanuni za afya na usalama katika uigizaji
	1. Uchezaji ngoma	2.1 Kucheza ngoma katika miktadha mbalimbali	2.1.1 Kumudu dhana, historia na nadharia za uchezaji ngoma 2.1.2 Kumudu kanuni na mbinu za uchezaji ngoma 2.1.3 Kucheza ngoma za asili na za kisasa katika miktadha mbalimbali 2.1.4 Kuzingatia maadili wakati wa uchezaji ngoma 2.1.5 Kuzingatia kanuni na afya katika uchezaji ngoma
	3. Uongozaji wa Sanaa za Maonyesho	3.1 Kuongoza kazi za Sanaa za Maonyesho	3.1.1 Kumudu dhana na kanuni za uongozaji wa kazi za Sanaa za Maonyesho 3.1.2 Kutafsiri tamthilia na skripti za jukwaani na televisheni 3.1.3 Kutumia TEHAMA katika kusimamia na kutangaza kazi za Sanaa za Maonyesho 3.1.4 Kuzingatia maadili katika uandaaji, uongozaji na uwasilishaji wa kazi za Sanaa za Maonyesho
	4. Uandishi wa kazi za Sanaa za Maonyesho	4.1 Kuandika kazi za Sanaa za Maonyesho	4.1.1 Kumudu kanuni za uandishi wa kazi za sanaa za maonyesho ya jukwaani na televisheni 4.1.2 Kutumia misingi ya TEHAMA kuandika kwa ajili ya michezo ya jukwaani, redioni na televisheni 4.1.3 Kuzingatia maadili katika uandishi wa kazi za sanaa za maonyesho
	5. Usimamizi wa kazi za Sanaa za Maonyesho	5.1 Kusimamia shughuli na kazi za Sanaa za Maonyesho	5.1.1 Kumudu dhana, nadharia na kanuni za usimamiaji wa sanaa za maonyesho

			<p>5.1.2 Kuandaa matamasha mbalimbali ya sanaa za maonyesho ndani na nje ya nchi</p> <p>5.1.3 Kutumia TEHAMA katika kusimamia matamasha na kutangaza kazi za sanaa za maonyesho</p>
	6. Uzalishaji wa Sanaa za Maonyesho	6.1 Kuzalisha kazi za Sanaa za Maonyesho za jukwaani, redioni na televisheni	<p>6.1.1 Kumudu misingi, dhana na nadharia ya utayarishaji na uzalishaji kwa ajili ya redio, televisheni na filamu</p> <p>6.1.2 Kutumia TEHAMA katika kuzalisha kazi za sanaa za maonyesho</p> <p>6.1.3 Kutayarisha bajeti ya uzalishaji wa kazi za sanaa za maonyesho</p> <p>6.1.4 Kumudu uuzaji na utangazaji wa kazi za sanaa za maonyesho</p>
	7. Kusimamia majukwaa	7.1 Kusimamia na kuwezesha mawasiliano katika idara zote za ubunifu	<p>7.1.1 Kumudu kanuni na misingi ya usimamizi wa majukwaa</p> <p>7.1.2 Kuandaa na kupanga ratiba za sanaa za maonyesho na sehemu mbalimbali za kufanyia maonyesho</p> <p>7.1.3 Kutumia TEHAMA kusimamia na kusanifu vionwa (<i>visual elements</i>)</p> <p>7.1.4 Kusimamia usanifu wa zana na maleba (<i>props and costumes</i>) katika sanaa za maonyesho</p> <p>7.1.5 Kuandaa na kuweka ratiba ya kufanya mazoezi ya sanaa za maonyesho</p> <p>7.1.6 Kuzingatia kanuni na afya katika usimamizi wa majukwaa</p>